

Medicus

Nr. 1-2 (858-859)
IANUARIE-FEBRUARIE 2013

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Mesaj de felicitare

După o iarnă îndelungată natura se revigorează. Pogoară pe plai anotimpul renașterii, reînvierii, adierilor calde cu murmur de izvoare. Un simbol al primăverii este și luminoasa sărbătoare - Ziua Internațională a Femeii, omagierea celei mai trainice temelii, pe care se clădește întreaga omenire.

Ziua de 8 Martie constituie un plăcut prilej pentru a adresa sincere felicitări, urări de bine și sănătate celor mai gingașe și adorabile ființe, fără de care este de neconceput viața noastră cea de toate zilele.

Fie ca primăvara să înflorească pe chipul și în sufletul Dumneavoastră, scumpele noastre mame, soții, fiice, prietene, colege. Să Vă păstrați chipurile senine și proaspete ca roua dimineții, să emanați căldură celor din jur. Vă dorim forță creatoare și energie neseacă în activitatea cotidiană. Să atingeți cu ușurință culmile spre care tindeți. Să Vă însoțească întotdeauna steaua norocului în realizarea obiectivelor trasate. Bucuriile să vă umple viața, iar fericirea să Vă fie stăpâna sorții, dar nu numai oaspete ocazional.

Să ne trăiești mulți ani, Dragă Femeie!

Ion Ababii,
rector USMF „Nicolae Testemițanu”
prof. univ.

De Ziua Internațională a Femeii

De o frumusețe rară
Ca o zi de primăvară
Cu tot farmecul ei
Sunt ale noastre femei.
Lumea întreagă de-i umbla
Ca ele nu vei afla
Nici în Capela Sixtină
Nu-i frumusețe mai perfectă,
mai fină
Decât a lor frumusețe
Plină de noblețe.
Elegante, frumoase ca un soare
Și-n zilele lucrătoare
Dar în cele de sărbătoare
Sunt superbe, fermecătoare
Ca stelele strălucesc,
Inimile răscolesc,
Mințile răpesc.
Lucrează cu abnegare,
Spre a țării înălțare
Urcând mai sus scara,
Conduc cu înțelepciune țara.
Au dumnezeiescul har
Închinat sublimului altar
De a perpetua viața
Curată ca roua dimineța.

O fac dulce, frumoasă-ntotdeauna
Ca-n povestea din
„Nopti-o mie una”.
Curată ca roua dimineța.
Orice femeie-i ca o sfântă
Ea inima încântă
Are ochi visători
Ce aprind a dragostei fiori.
Femeile sunt leagănul iubirii,
Izvorul fericirii.
Iscusite în toate cele,
Și dragostei fidele.
Istețimea, boiul lor ingeresc,
Europa, America cuceresc.
Talentate, harnice foc
Domnul să le dea noroc.
Sunt podoaba acestei lumi,
Minuni între minuni.
Astăzi, de sărbătoarea minunată
Vă admiră lumea toată.
Toți vi se închină
Ca la o regină.
Onoruri, slavă, plecăciuni
Acestor vii minuni.
Statornice ca un stei,
Adoratelor noastre femei!

Vasile Bejenaru

În noul an în noi condiții de autogestiuie

De la 1 ianuarie 2013, USMF „Nicolae Testemițanu” funcționează în condiții de autonomie financiară.

La 22 decembrie 2012, a fost aprobat de către Guvernul Republicii Moldova Regulamentul cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară. Conform acestui regulament a fost stabilit modul de activitate în condiții de autogestiuie a instituțiilor de învățământ superior de stat, principiile de gestionare și monitorizare a mijloacelor financiare și patrimoniului, contabilitate și raportarea financiară. Statutul juridic de instituție publică implică asumarea unor responsabilități: respectarea legislației în vigoare, Carta universitară și politicile naționale în domeniul învățământului superior și cercetării-inovării; aplicarea și respectarea reglementărilor în vigoare referitoare la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior, postuniversitar; asigurarea eficienței manageriale, eficiența și eficacitatea utilizării

resurselor; asigurarea transparenței tuturor deciziilor și activităților sale; respectarea libertății academice a personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, precum și drepturile și libertățile studenților, masteranzilor, doctoranzilor și rezidenților. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va fi în drept să-și stabilească structura conducerii, activitățile didactice și domeniile de cercetare științifică, modalitatea de administrare și sursele de finanțare.

Introducerea unor libertăți a fost absolut necesară pentru eficientizarea proceselor din cadrul universităților. Aceste lucruri au fost impulsionate și de experiențele pozitive existente în spațiul european. Conform documentelor internaționale (Magna Carta Universitară 1989, Declarația de la Lisabona 2007, Procesul de la Bologna 1999) autonomia universitară este caracterizată prin prisma a patru piloni:

- **Autonomia organizațională:** libertatea universității de a-și stabili structura, forma de conducere și re-

lațiile de subordonare și responsabilitate;

- **Autonomia resurselor umane:** libertatea universității de a recruta și selecta resurse umane calificate, responsabilitatea încheierii contractelor de muncă, stabilirea nivelului salariilor, sporului la salariu în funcție de valoarea potențialului uman;

- **Autonomia academică:** libertatea și responsabilitatea universității de a dezvolta programe proprii de studii, definirea structurii și conținutului curriculumului universitar, responsabilitatea asigurării calității acestor programe, a cercetărilor universitare, determinarea procedurilor de selecție a viitorilor studenți;

- **Autonomia financiară:** libertatea universității de asigurare a veniturilor și de alocare a resurselor financiare, stabilirea taxelor de studii, taxelor de cazare în cămine, taxelor la prestări servicii, de finanțare și cofinanțare a cercetărilor universitare, de utilizare și depozitare a resurselor financiare, utilizând proceduri proprii pentru gestiunea eficientă a lor.

DIN CUPRINS:

Congrese, conferințe,
seminare p. 2

Relații externe
și integrare europeană p. 3-5

Panoul de onoare p.6-7

Blitz-interviuri cu
beneficiarii burselor
FOSFOM p.8-9

Studenții off-line p. 10

Universul sportiv p.11

Diverse p.12

Basic Surgical Skills – atelierul viitorilor chirurghi

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a găzduit în perioada 18-21 februarie 2013, în comuniune cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, catedra Chirurgie Generală și Semiologie, catedra Anatomie Topografică și Chirurgie Operatorie și în parteneriat cu Societatea Studențească de Chirurgie din România (SSCR), ediția a II-a a Proiectului internațional de profil chirurgical „Basic Surgical Skills”.

chirurgicale, tipurile de suturi chirurgicale, bandajele și pansamentele, Chirurgia vasculară (reconstrucția arterială), Chirurgia digestivă (anastomoze intestinale, rezecții intestinale etc.), anastomozele vasculare; au fost puse în discuție managementul plăgii și principiile de hemostază: ligaturile hemostatice; a fost prezentat instrumentarul chirurgical de bază.

Proiectul „Basic Surgical Skills” a oferit la circa 40 de studenți (din anii III-VI) și tineri rezidenți posibilitatea

Acest proiect ține să pună accent pe tehnicile chirurgicale de bază, începând cu cele mai simple până la cele mai complexe.

Cursurile teoretice și practice s-au desfășurat într-o sală de curs din cadrul catedrei Anatomie Topografică și Chirurgie Operatorie. Partea practică a constat în demonstrațiile trainerilor SSCR la masa centrală de lucru. Indicațiile acestora au fost urmărite pas cu pas de participanți, apoi le-au aplicat în practică.

Cursanții, sub îndrumarea instructorilor, au învățat manipularea instrumentarului chirurgical (încărcarea lamei, manipulare foarfecă, manipulare pensă etc.), au realizat noduri chirurgicale pe plăci speciale de noduri (simplu, chirurgical etc.), au realizat suturi pe picior de porc (simplă, continuă etc.), suturi intestinale și vasculare.

În toate work-shop-urile s-a pus accentul pe partea practică, aceasta fiind un bun prilej pentru studenți și rezidenți să facă un schimb de experiență cu instructorii din România, să pună întrebări și să afle în scurt timp răspunsuri utile în ceea ce privește anumite operații sau intervenții necesare pentru soluționarea cazurilor.

Suntem foarte bucuroși că acest proiect a trezit interesul multor studenți de la USMF „Nicolae

Acest proiect are drept scop de a oferi studenților posibilitatea de a-și îmbogăți cunoștințele teoretice în domeniul chirurgical; de a însuși manipulațiile chirurgicale de bază pe materiale biologice; de a-și evalua calitățile și a se decide dacă vor urma sau nu o carieră chirurgicală; de a iniția o colaborare între studenții din Moldova și colegii lor din România; de a forma instructori locali pentru edițiile ulterioare. În același timp, există aspirația spre crearea unei atmosfere relaxante și profesionale, care ar ajuta la îndeplinirea scopurilor educaționale și în care studenții medicinisti să socializeze, să lucreze în echipă și să pună bazele unor pri-

etenii, care să creeze fundamentul unei viitoare colaborări în realizarea unor proiecte de anvergură.

În ediția curentă conferința a abordat măsurile de aseptie și antiseptie în blocul operator, nodurile

să-și modeleze și să-și perfecționeze aptitudinile și mânuirea utilajului chirurgical de bază. S-a pus accent pe perfecționarea primilor 5 traineri care ulterior vor participa la edițiile următoare în calitate de instructori.

Testemițanu”, ținând cont de faptul că pe lângă cei 80 de participanți ai primelor două ediții, în lista de așteptare mai sunt înscrși mai bine de 200 de doritori. Sperăm la un viitor prosper, plin de muncă și rezultate frumoase.

Mulțumim tuturor celor care au participat la elaborarea și realizarea acestui proiect – administrației USMF „Nicolae Testemițanu” în frunte cu dl rector Ion Ababii, precum și dlui Marcel Abraș, președinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină; dlui Boris Topor, șef catedră Anatomie Topografică și Chirurgie Operatorie; dlui Eugen Guțu, șef catedră Chirurgie generală și semiologie. Un aport considerabil în realizarea acestui proiect l-au avut și oaspeții noștri de peste Prut, în frunte cu dl Alexandru Marinescu.

**Dorin DVORNIC, anul V,
Victoria BOTEZATU, anul III,
Facultatea de Medicină**

“In Memoriam Valeriu Ghereg”

(Conferința Studenților și Rezidenților Medici de la USMF „Nicolae Testemițanu”)

În data de 22 februarie 2013, a avut loc cea de-a patra ediție a Conferinței “In Memoriam Valeriu Ghereg” a studenților și rezidenților medici. Evenimentul este consacrat ilustrului medic, savant și profesor Valeriu Ghereg, care a fundamentat serviciul modern de anestezie și terapie intensivă în Republica Moldova.

Scopul conferinței fiind stimularea curiozității științifice a tinerilor medici, a întrunit în acest an peste 130 de studenți și rezidenți. Au fost prezentate de către studenți și rezidenți numeroase rapoarte pe variate teme ce țin de managementul preoperatoriu, tratamentul durerii, siguranța pacientului, managementul pacientului critic, urgențe medicale.

Oaspeții conferinței, prof. Gabriel Gurman, președintele Societății Europene de Tehnologii Informaționale în Anestezie și Terapie Intensivă, ESA board member, și prof. Dorel Săndesc, președintele Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă, WFSA board member, au fost și moderatorii conferințelor: **Profesia de anesteziolog : aspecte bune și aspecte rele și Pedepsii prin recompense.**

Profesorii Gabriel Gurman și Dorel Săndesc au remarcat nivelul înalt al rapoartelor prezentate, încurajând tinerii să continue cariera științifică, inițiind noi proiecte de cercetare. Totodată, a fost menționat caracterul unic al unei astfel de întruniri, când studenții și rezidenții se întâlnesc pe același platou pentru a împărtăși propria experiență. La fel a fost remarcată necesitatea internaționalizării Conferinței Studenților și Rezidenților Medici “In Memoriam Valeriu Ghereg”, ea fiind un bun prilej pentru a intensifica cooperarea internațională a tinerilor savanți.

Ziua Internațională anti-tuberculoză

La 24 martie 1882, bacteriologul german Robert Koch a descoperit bacilul care-i poartă numele. În fiecare an, la această dată oamenii de știință, savanți și medici vin cu metode moderne de diagnosticare și tratare a acestei maladii.

24 martie - Ziua Internațională de luptă contra tuberculozei, maladie considerată una dintre cele mai «longevive», pe care omenirea a trebuit să le înfrunte. Mărturii ale ravagiilor pe care le-a provocat se află atât în străvechi documente scrise, cât și în ADN-ul mumiiilor egiptene. Căuzată de către bacteria *Mycobacterium tuberculosis*, boala devine extrem de periculoasă, deoarece se transmite pe calea aerului. Tintele bacteriei sunt plămânii, iar boala se manifestă prin dureri în piept, slăbiciune, pierdere în greutate, febră, transpirație nocturnă și tuse cu sânge. În anumite cazuri, bacteria poate afecta creierul și rinichii.

Începând cu sec. VII, epidemia de tuberculoză, cunoscută sub denumirea de Marea

Ciumă Albă, a devastat populația europeană timp de aproximativ 200 de ani, ucigând fiecare al șaptelea purtător. Mai târziu, tuberculoza a devenit o problemă constantă în cadrul coloniilor din America. Chiar și spre sfârșitul sec. XIX, 10 la sută din totalul deceselor erau cauzate de tuberculoză.

În 1944, medicii au dezvoltat un antibiotic împotriva microbului, denumit streptomycin. Rezultatele nu au întârziat să apară și după mii de ani de suferință, umanitatea a obținut victoria asupra bolii pe care grecii o numeau Phthisis, boala epuizării. Victoria nu este însă finală. În ciuda descoperirii leacului, tuberculoza continuă să infecteze 8 milioane de oameni, dintre care 2 milioane îi cad victime anual.

Programe UE pentru modernizarea învățământului superior

TEMPUS este un program al Uniunii Europene, care sprijină modernizarea învățământului superior în vecinătatea UE. Programul Tempus promovează cooperarea instituțională între Uniunea Europeană și Țările Partenerilor Non UE și se concentrează pe reforma și modernizarea învățământului superior în țările partenere din Europa de Est, Asia Centrală, Balcanii de Vest și regiunea mediteraneană.

Obiectivele Programului Tempus sunt focusate spre îmbunătățirea calității învățământului superior pe piața muncii și în societate în țările din vecinătatea UE pentru a depăși fragmentarea dintre țări în domeniul învățământului superior și fragmentarea inter-instituțională în interiorul acestor țări, a îmbunătăți înțelegerea reciprocă dintre popoarele și valorile UE și ale țărilor partenere.

Până în prezent în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost implementate două proiecte Tempus, iar patru proiecte sunt în proces de aplicare:

- **Proiectul Tempus „Fortificarea capacităților secțiilor Relații Internaționale a Universității din Republica Moldova” realizat în anii 2003-2004.** Consorțiul acestui proiect includea trei universități din țările UE (Germania, Olanda și Grecia) și trei universități din Republica Moldova: Universitatea de Stat Agrară din Moldova, Universitatea Tehnică din Moldova și USMF „Nicolae Testemițanu”. Bugetul total al proiectului alcătuia 127 mii Euro. În rezultatul realizării acestui proiect Secția relații internaționale a USMF „Nicolae Testemițanu” a fost dotată cu echipament informațional. Personalul secției a beneficiat de cursuri de studiere a limbii engleze,

În cadrul proiectului au fost organizate instruirii și vizite de studii în domeniul sănătății publice la universitățile UE partenere ale proiectului (Anglia, Suedia și România) pentru personalul didactic în domeniul sănătății publice. A fost elaborat un nou program de instruire pentru studii post-universitare în sănătate publică ajustat la cerințele europene și procesul de la Bologna. Centrul Informațional realizat în cadrul proiectului, dotat cu echipament informațional modern, este la dispoziția rezidenților și cadrelor didactice de la specialitatea sănătate publică. Liderul proiectului este Universitatea Cumbria, Marea Britanie.

- **Proiectul Tempus „Crearea rețelei universitare tematice în științele aplicate și științele economice în Republica Moldova”, durata proiectului 2012-2015.** Obiectivul general al proiectului este modernizarea învățământului superior din Moldova prin renovarea metodelor de învățământ pe baza metodei de e-Learning. Proiectul vizează crearea rețelei interuniversitare pentru formarea în domeniul științelor fundamentale și celor aplicate precum și gestionarea acestora ca răspuns la dorința politică de renovare exprimată de Ministerul Educației și universități. Proiectul prevede pregătirea profesorilor din Moldova, prin formarea de grupe mixte MD-UE cu scopul de a elabora instruirea e-learning de bază și specializată în domeniile selectate, crearea materialelor didactice, propunerea de discipline/studii universitare. Liderul de proiect este Universitatea din Anger, Franța.

- **Proiectul Tempus „Dezvoltarea asigurării calității în învățământul superior din Moldova” (perioada 2012-2015).** Scopul proiectului este îmbunătățirea procesului de asigurare a calității în universitățile din Moldova și racordarea la standardele europene din acest domeniu. Proiectul

ERASMUS MUNDUS este un program de cooperare și mobilitate care vizează dezvoltarea calității învățământului superior european pentru dezvoltarea resurselor umane și a capacității de cooperare internațională a instituțiilor de învățământ superior din țările terțe prin crearea mobilității dintre UE și aceste țări. Programul Erasmus Mundus oferă suport:
Instituțiilor de învățământ superior care doresc să implementeze programe de parteneriat la nivel postuniversitar (Acțiunea 1) sau să înființeze parteneriate de cooperare inter-instituțională

ta integrarea învățământului superior în procesul de la Bologna. Scopul acestui proiect este ca beneficiarii acestui proiect, la întoarcerea acasă, să contribuie la dezvoltarea țărilor partenere estice și a societăților, aspirând spre implementarea standardelor europene.

Proiectul EMINENCE este conceput pentru 4 ani (2012-2016) și va oferi 175 de burse pentru studenți (licență, masterat, doctorat și post-doctorat) și pentru personal (academic și administrativ) atât din țările UE, cât și țărilor partenere. Studenții (studenți, masteranzi, rezidenți, doctoranzi și post-doctoranzi) și personalul (academic și administrativ) de la Universitatea noastră au posibilitatea să

între universitățile din Europa și țările terțe vizate (Acțiunea 2);

Studenților, cercetătorilor și personalului academic care doresc să petreacă o perioadă de studiu /cercetare/ predare în contextul unui program de parteneriat menționat anterior sau parteneriate de cooperare (Acțiunea 1 și Acțiunea 2);

În cadrul Programului ERASMUS MUNDUS în premieră Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este partener al Proiectului EMINENCE, unde țările țintă sunt Ucraina, Moldova, Belarus, Georgia, Azerbaidjan și Armenia (aceste țări din vecinătatea estică aparțin inițiativei numite Parteneriatul Estic- EaP).

Obiectivele parteneriatului EMINENCE sunt de a dezvolta calificările celor mai motivați și talentați studenți și personal didactic și de a oferi o bună experiență internațională, cu scopul de a spori activitatea lor în lansarea pe piață, de a îmbunătăți învățământul superior în țările din Est învecinate UE și de a facilita

aplice pentru burse de studii la universități din Polonia, Suedia, Portugalia, Franța și Italia, țări UE partenere ale proiectului. Apelul pentru aplicarea dosarului a fost deschis până în luna februarie 2013.

La moment se evaluează dosarele candidaților primului apel pentru burse, iar rezultatul final al evaluării va fi anunțat la sfârșitul lunii martie 2013 pentru studenți și la sfârșitul lunii aprilie pentru personal (academic și administrativ).

Al doilea apel pentru burse pentru studenți (studenți, masteranzi, rezidenți, doctoranzi și post-doctoranzi) și personal (academic și administrativ) va fi lansat aproximativ în luna noiembrie 2013 și va fi anunțat pe pagina web a Universității (www.usmf.md).

Pentru mai multe detalii despre proiectele în derulare și apelurile lansate vă puteți adresa la colaboratorii Secției Programe de dezvoltare:
tel. 022-20-35-88, 022-35-83-04,
e-mail: programedezvoltare@usmf.md

seminare de instruire în managementul relațiilor internaționale, vizite de schimb de experiență la partenerii din țările UE.

- **Proiectul Tempus „PROBMEFORM – Instruirea Medicală Bazată pe dovezi în Moldova” (perioada 2006-2008).** Proiectul prevedea implementarea instruirii medicale prin metoda bazată pe analiza problemei (cazului clinic) în scopul îmbunătățirii calității învățământului medical superior și a participării studenților la evaluarea procesului didactic. Bugetul total alocat: 190150 Euro. Partenerii internaționali: Universitatea Sacro Cuore din Milano, Italia și Universitatea din Utrecht, Olanda. În cadrul proiectului a fost procurat echipament informațional, au fost publicate materiale didactice, a fost creat un centru modern de instruire („Study Landscape”) pentru pregătirea studenților în cadrul implementării metodei noi de instruire. Personalul didactic al USMF „Nicolae Testemițanu” (15 persoane) au beneficiat de instruirii în Universitatea Utrecht (Olanda) și Universitatea Sacro Cuore din Milano (Italia).

- **Proiectul Tempus „Programe de Masterat în Sănătate Publică și Servicii Sociale” (perioada 2010-2013).** Obiectivul general al proiectului este de a elabora programe de masterat în sănătatea publică și servicii sociale conform standardelor europene și a procesului de la Bologna în Moldova, Armenia și Georgia.

prevede crearea oficiilor de Asigurare a Calității (în universitățile unde aceste oficii lipsesc) și îmbunătățirea activității în oficiile existente prin instruirea specialiștilor în asigurarea calității. De asemenea, în cadrul proiectului vor fi acreditate internațional trei programe de studii, cele mai bune, selectate în bază de concurs de la șase universități partenere ale Consorțiului. Liderul proiectului este Universitatea din Leibzig, Germania, iar parteneri UE sunt universități din Spania, Austria și România.

- **Proiectul Tempus „Îmbunătățirea Autonomiei Universitare în Moldova” (perioada 2012-2015).** Obiectivul proiectului este reforma managementului universitar și modernizarea serviciilor universitare de bază în Republica Moldova. De asemenea proiectul prevede contribuția la activitatea structurilor permanente de management, care lucrează pentru reforma sistemului de guvernare universitară, dezvoltarea abilităților pentru modernizarea universităților implicate în proiect, evaluarea sistemelor de guvernare existente la universități, luând în considerație constrângerile principale, elaborarea propunerilor legislative privind guvernarea universitară și autonomia financiară. Liderul proiectului este Universitatea Aalborg, Danemarca, parteneri UE mai sunt universități din Suedia, Marea Britanie, Lituania și România.

APELURI DESCHISE SPRE APLICARE

✓ **Melbourne International Research Scholarships (MIRS)** - burse de cercetare oferite studenților internaționali care doresc să efectueze studii postuniversitare de cercetare în cadrul Universității Melbourne. În fiecare an universitatea oferă aproximativ 200 de burse, dintre care 150 – studenților străini. Data-limită pentru aplicare **31.08.2013**. Informații suplimentare găsiți pe pagina <http://services.unimelb.edu.au/scholarships/research/international/available/mirs>

✓ **The American Austrian Foundation/ Seminars** - Fundația Americano-Austriacă are scopul de a anihila decalajul de cunoștințe prin oferirea de burse persoanelor calificate care au dorința de a-și continua studiile postuniversitare în domeniul medicinei, mass-media și artelor. Informații suplimentare găsiți pe pagina <http://www.aaf-online.org/index.php/dates-topics-2013.html>

✓ **European Cooperation in Science and Technology (COST)** - reprezintă o structură interguvernamentală pentru Cooperarea Europeană în domeniul Științei și Tehnologiei, care susține coordonarea cercetărilor finanțate la nivel național raportate la nivelul european. Informații suplimentare găsiți pe pagina http://www.cost.eu/participate/open_call

✓ **National Institutes of Health** - Institutul Național de Sănătate din SUA, parte a Departamentului de Sănătate și Servicii Umane a SUA, reprezintă agenția federală primară a Statelor Unite, ce desfășoară și acordă sprijin cercetărilor din domeniul medicinei. Cele 27 de institute și centre (IC) din cadrul NIH-ului oferă suport financiar acordat atât instituțiilor din SUA, cât și celor din afara Statelor Unite. Aproximativ 80 % din finanțările NIH-ului sunt oferite pentru suportul grant-urilor de cercetare, inclusiv grant-uri oferite organizațiilor străine. Informații suplimentare găsiți pe pagina <http://grants.nih.gov/grants/foreign/index.htm>

Reprezentanții Universității în vizită la Poznan

Delegația Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (dl Liliu Șaptefrăți, șef catedră Histologie, Citologie și Embriologie; dl Valeriu Istrati, șef catedră Medicină internă-semiologie; dl Oleg Codreanu, asistent universitar, catedra Urgență medicală; dl Marin Voian, asistent universitar, catedra Chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”; dl Ion Chesov, catedra Anesteziologie și Reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”; dna Zinaida Bezverhii, asistent universitar, catedra Farmacie socială „Vasile Procopișin”) a vizitat în perioada 03-07 februarie 2013, Universitatea de Științe Medicale din Poznan, Polonia. Scopul principal al vizitei a fost familiarizarea cu activitatea Centrului de simulare în medicină și anume aplicările tehnicilor de simulare în domeniul farmaceutic, în special Farmacia Virtuală. Asume aici au fost discutate planurile de studii pentru practica de stat la Farmacie.

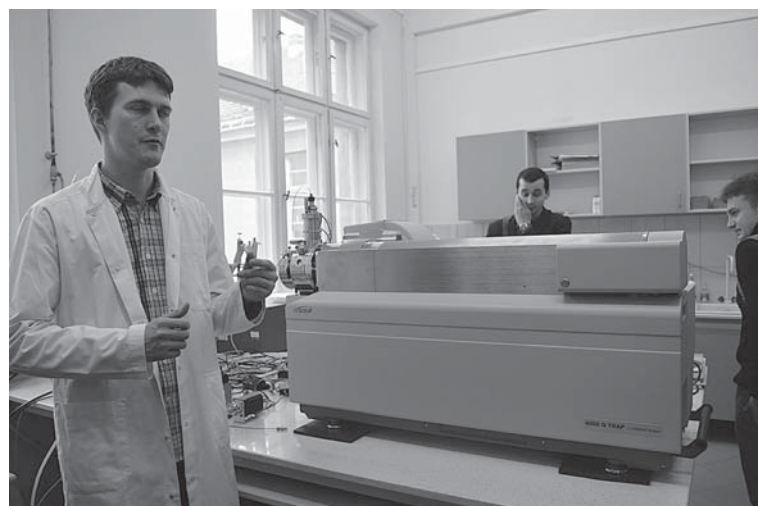
Au avut loc mai multe întrevederi pline de conținut, care au dat impuls relațiilor de perspectivă, și anume ședințe cu prof. **Jaroslav Walkowiak**, vicerector pentru Știință și Relații Internaționale, prof. **Lucjusz Zaprutko**, decan Facultatea Farmacie, dna **Bożena Raducha**, șef secție Relații Internaționale, prof. **Zenon Kokot**, șef catedră Chimie Anorganică și Analitică, prof. **Leon Drobnik**, șef catedră Anestezie, Reanimare și Urgențe Medicale, prof. **Elżbieta Nowakowska**, departament Farmacoeconomie și farmacie socială, dr. **Lukasz Gasiorowski**,

director Centrul de Simulare în medicină, dr. **Arleta Matschay**, șef departament practici didactice și de producere, Facultatea Farmacie.

În cadrul întâlnirilor a fost luată decizia de a reînnoi contractul de colaborare între Universitatea de Științe Medicale din Poznan și USMF „Nicolae Testemițanu”; s-a pus în discuție organizarea procesului didactic în Universitatea de Științe Medicale din Poznan, au fost determinate posibilitățile de realizare a proiectelor comune de cercetare, s-a analizat experiența de organizare și desfășurare a examenului EDA part I, de modernizare a secțiilor ATI, instruire a deprinderilor practice la disciplina urgențe medicale.

Membrii delegației moldovenești au vizitat Centrul de simulare și Centrul de instruire în urgențe medicale, Chimie neorganică și analitică, Anesteziologie și terapie intensivă, Departamentul practici didactice și de producere, Farmacoeconomie și farmacie socială din cadrul Facultății de Farmacie ș.a.

Cadrele didactice de la USMF „Nicolae Testemițanu” au luat cunoștință de dotarea tehnică, modalitățile de instruire, organizarea și desfășurarea procesului didactic. Totodată, au fost stabilite domeniile prioritare de colaborare, cum ar fi: instruirea facilitatorilor, desfășurarea unei conferințe tematice în Republica Moldova. Experiența acumulată va fi utilizată în procesul de instruire la Centrul de Aplicare și Testare a Deprinderilor Practice.

Integrarea USMF „Nicolae Testemițanu” în comunitatea internațională a universităților

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline a Asociației Internaționale a Universităților (AIU).

AIU este o organizație afiliată UNESCO, creată în 1950 pentru a încuraja cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior la nivel internațional și unește universități membre din peste 120 de țări.

Instituțiile de învățământ superior membre AIU au misiunea și responsabilitatea de a promova dezvoltarea parteneriatelor interuniversitare pentru consolidarea învățământului superior și stimularea cercetării prin schimbul de experiență și a practicilor educaționale.

Devenind membră cu drepturi depline a AIU, USMF „Ni-

colae Testemițanu” va putea beneficia de toate serviciile propuse membrilor acestei Asociații. Oferta AIU cuprinde, de asemenea, exemplarele de referință ale celor mai importante lucrări ale AIU precum:

- Ghidul Internațional al Universităților la un tarif preferențial;
- Un exemplar gratuit de CD-Rom cu Baza de date mondiale asupra învățământului superior;
- Buletinul lunar electronic E-Bulletin;
- Un abonament gratuit la revista trimestrială a AIU „Politica Învățământului Superior”;
- Revista trimestrială AIU Horizons – Noutăți despre învățământul superior în lume;
- Raportul anual al AIU;
- Declarațiile de principiu ale AIU.

Instituția noastră va putea, de asemenea, să participe la programul LEADHER, program de Dezvoltare Profesională pentru Reforma Instituțională în Învățământul Superior. Această platformă creează oportunități de instruire participativă între membrii AIU, bazându-se pe nivelul optim al experiențelor la nivel mondial.

Programul LEADHER include:

- Subvenții alocate în bază de concurs în sumă de maxim 10 000 Euro pe proiect;
- Proiecte axate pe consolidarea capacităților în materie de cercetare;
- Proiecte ce se înscriu în cadrul parteneriatelor internaționale, implicând cadrele instituțiilor de învățământ superior;
- Un program în favoarea dezvoltării profesionale efectuându-se prin vizite de studiu.

Mai multe informații pe site-ul:

www.iau-aiu.net/fr/content/leadher.

De asemenea, AIU propune un Serviciu de consiliere în materie de strategii de internaționalizare (ISAS) cu scopul de a asigura sprijin instituțiilor de învățământ superior, care dezvoltă, evaluează și reînnoiesc strategia lor de internaționalizare.

Detalii suplimentare despre AIU și celelalte programe se pot găsi la adresele web:

www.iau-aiu.net,
www.iau-aiu.net/internationalization/fre/pdf/ISAS_FR.pdf.

Titlu onorific pentru colaborare fructuoasă și de perspectivă

În scopul evaluării activităților de colaborare realizate în anul 2012 și stabilirea planului de acțiuni pe anul 2013, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost vizitată în data de 22 ianuarie a.c. de o delegație din Germania. În lista onorațiilor oaspeți au figurat profesorul Helmut Hahn, președinte al Forumului Koch-Mechnikov, dl Alexander Fackelmann, antreprenor și patron al Companiei industriale „Fackelmann”, și dl Jorg Peter Strobel, vicedirectorul Forumului „Koch-Mechnikov”, specialist în tehnologii medicale.

Cu prilejul acestei vizite, în cadrul ceremoniei festive, Senatul universitar a conferit titlul onorific Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu” dlui Alexander Fackelmann.

Manifestarea a fost deschisă de rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” prof. Ion Ababii. Domnul rector, în adresarea sa de salut a făcut o scurtă retrospectivă a activităților desfășurate în cadrul Universității pe parcursul anului 2012. Dumnealui a menționat că relația de colaborare cu partenerii germani datează din 2007, când a participat la Congresul din orașul Bremen, eveniment la care Ministrul Federal al Sănătății din Germania a declarat că Republica Moldova devine o prioritate în relațiile de colaborare internațională a Germaniei.

Cooperarea moldo-germană în domeniul ocrotirii sănătății este prevăzută în mai multe acorduri de colaborare și se realizează în instruire, cercetare și asistență medicală. O pagină aparte în această activitate o constituie Memorandumul de intenție tripartit dintre Universitatea noastră, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” și Forumul Koch-Mechnikov din Germania, al cărui scop este implementarea unor reforme în prevenirea și tratarea tuberculozei.

Forumul Koch-Mechnikov este o organizație non-guvernamentală, formată din reprezentanți ai comunității medicale din Germania și Europa de Est. Activitățile Forumului sunt sprijinite politic de Guvernul german și Ministerul Federal al Sănătății. Toate activitățile Forumului sunt îndreptate spre folosirea expertizei medicale germane de înaltă calitate în cercetare și practica medicală în cadrul proiectelor menite să familiarizeze partenerii cu conceptele, procedurile și activitățile medicilor germane.

Dl Valeriu Chicu, consultant în promovarea cooperării internaționale, a relatat despre specificul relației dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Germania, și că prin această colaborare suntem susținuți în anumite acțiuni, și Universitatea este promovată atât în spațiul european, cât și pe plan mondial. Partenerii din Germania au un atașament aparte față de Republica Moldova, unii dintre ei editând câteva monografii, în care sunt prezentate tradițiile și obiceiurile noastre naționale.

Prof. Helmut Hahn, președintele Forumului Koch-Mechnikov, a declarat că se simte onorat să participe la acest eveniment. În acest an Forumul Koch-Mechnikov consemnează 10 ani de la fondare,

timp în care s-au înregistrat mari succese, au fost inițiate mai multe acțiuni îndreptate spre combaterea tuberculozei; s-au implementat proiecte în sistemul de sănătate din mai multe țări ex-sovietice. Profesorul Helmut Hahn a menționat aportul personal al dlui Alexander Fackelmann în realizarea multor activități ale Forumului, fiind unul dintre cei mai fideli sponsori. Dl profesor a specificat că Compania industrială Fackelmann a participat în calitate de sponsor a mai multor proiecte ce au avut în vizor îmbunătățirea sistemului internațional de sănătate. În același timp, a fost subliniată seriozitatea problemei TBC la nivel mondial. În Germania se înregistrează un indice scăzut al infecțiilor cu tuberculoză, dar dețin tehnologii de diagnostic și metode de tratament performante, în timp ce în Republica Moldova rata infecțiilor cu TBC crește într-un ritm îngrijorător. Deși există un număr mare de specialiști calificați, totuși se resimte o lipsă acută a posibilităților financiare, a metodelor noi de tratament și a tehnologiilor de diagnosticare a bolii.

Dl profesor Helmut Hahn a adus cuvinte de laudă la adresa administrației Universității, în special domnilor Ion Ababii și Valeriu Chicu.

Ceremonia de decernare a titlului onorific de Doctor Honoris Causa a adunat membrii Senatului, a comunităților medicale, a subdiviziunilor, decani, prodecani, șefi de catedre, studenți și rezidenți. Dl Alexander Fackelmann, antreprenor și patron al Companiei industriale Fackelmann, și-a exprimat, la rândul său, gratitudinea pentru onoarea ce i s-a acordat și bunăvoința cu care a fost întâmpinat la USMF „Nicolae Testemițanu”. Dlui a făcut o retrospectivă pe larg a activităților în care este implicat, inclusiv despre procesul antrenant de conducere a unei companii industriale care are filiale în circa 36 de țări, inclusiv în Bulgaria, România, Ucraina și Rusia. Dl Alexander Fackelmann participă la multe activități filantropice, acțiuni de voluntariat, de finanțare în proiectele ce țin de ajutorarea și asigurarea copiilor străzii sau a celor din familii social vulnerabile. Dumnealui a dat asigurări că se va implica activ în proiectele ce țin de îmbunătățirea și aplicarea unor reforme noi în sistemul autohton al sănătății publice.

Delegația din Germania, însoțită de conducerea Universității, a vizitat Clinica de Asistență Medicală Primară, Clinica Stomatologică Universitară și Centrul de Simulare și Testare a Abilităților Practice.

CANDIDAȚI la bursele FOSFOM

(O nouă rundă de experiență)

În conformitate cu acordul de cooperare dintre Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Universitatea Liberă din Bruxelles (Belgia), în scopul realizării unui ciclu de prelegeri pentru Medicină internă, întâlniri de lucru și selectarea candidaților la bursele de specialitate pentru rezidenți FOSFOM 2013-2014, în perioada 20-23 ianuarie 2013, profesorul Elie Cogan de la Universitatea Liberă din Bruxelles și Yvon Lammens, cameraman, au vizitat universitatea noastră.

Pe perioada vizitei, dl Elie Cogan s-a întâlnit cu mai mulți reprezentanți ai administrației universității în frunte cu rectorul Ion Ababii. S-a discutat despre problemele cu care se confruntă rezidenții în timpul efectuării stagiului clinic

în spitalele din rețeaua Universității Libere din Bruxelles. Au fost puse în prim plan soluțiile și măsurile care ar trebui să fie întreprinse pentru a elimina diferențele de cunoștințe și practici dintre rezidenții stagiați de la noi și cei din Belgia. Totodată, s-au evidențiat cele mai solicitate specialități; cele care au o disponibilitate mare de locuri și cele cu numărul limitat. Cele mai multe burse au fost acordate pen-

tru specialitățile: Anestezilogie și Reanimatologie, Medicină internă, Chirurgie și Neurologie. Seria evenimentelor a continuat cu interviuarea dlui Gh. Plăcintă, decan al Facultății Medicină nr. 1; dlui Valeriu Revenco, decan al Facultății Reziendențiat și Secundariat Clinic; dlui Adrian Belii, conferențiar universitar, catedra Anestezilogie și Reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, precum și a rezidenților care au efectuat deja stagii în cadrul proiectului de burse FOSFOM.

Candidații la programul bursei FOSFOM sunt selecționați în două etape: prima etapă constă în completarea în linie a formularului de participare la concurs; după care, în etapa a doua, sunt realizate interviurile candidaților în Moldova de către dl profesor Cogan. În vederea evaluării obiective și împărtășirii practicilor, la interviul candidaților au asistat șefii de catedre de la USMF „Nicolae Testemițanu”, ai căror rezidenți și-au depus candidaturile la acest concurs.

Misiunea dlui Elie Cogan înscrie un pas important în colaborarea moldo-belgiană, începută în 2005, când a avut loc vizita de evaluare a Facultății de Medicină Generală a USMF „Nicolae Testemițanu” de către comisia externă a Consiliului de Evaluare al Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză (CIDMEF), care a avut un impact major asupra inițierii și dezvoltării unor rodnice relații de colaborare dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Universitatea Liberă din Bruxelles.

Făclier în știința anatomică

„Lumea este plină de minuni, dar nimic nu este mai minunat decât omul”

Sophocles

Sunt bucuros și onorat să aștern aceste rânduri despre stimulul nostru omagiat Mihail Ștefăneț, coleg și pământean (Nicorenii și Ochiul Alb se află pe aceeași vale). Acolo ne-au rămas cărările copilăriei, vârsta când clipele se scurg fulgerător, iar omul atras de vârtejul vieții nici nu observă cum prinde la putere și lumina înțelepciunii i se furizează în cuget și suflet. Cu cât mai zburdalnic trece prin această perioadă romantică, cu atât mai clare îi sunt visele, din care își plămădește, așa parcă din senin, dar în unson cu vrerea părintească vocația și viitorul. Odată am savurat din dulceața copilăriei și adolescenței. Am tins spre același ideal. Destinul ne-a fost medicina.

Profesorul universitar Mihail Ștefăneț s-a născut la 24 februarie 1943 în familia Mariei și a lui Ion Ștefăneț, buni gospodari, harnici țărani din comuna Nicoreni, raionul Drochia. Un sat frumos din stepa Bălților, așezat pe trei coline pitorești, aidoma petalelor unei flori. În una dintre ele, ce se cheamă Tendereuca, și-a petrecut cei șapte ani de acasă viitorul medic, pedagog și savant, șef al Catedrei anatomia omului, profesor universitar, doctor habilitat, Om Emerit al învățământului public din Republica Moldova. A avut noroc de dascăli de rară omenie și înțelepciune, iscusință și tact: Ion Spânu (cu pregătire la Universitatea Sorbona), Leonid Garciuc, Eugen Bulgaru, Ion Osadeț, care i-au insuflat dragostea de muncă și interesul față de lumina cărții. Dobândind cunoștințe temeinice la școala medie, în anul 1959 este înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, absolvirea căruia nu l-a despărțit de Alma Mater până în ziua de astăzi. Studiile la facultate au coincis cu o perioadă de importanță istorică majoră pentru medicina autohtonă, când rector al Institutului de Stat de Medicină, ulterior Ministru al Sănătății din Moldova, era marele patriot și ilustrul savant-manager al sănătății publice Nicolae Testemițanu, care realiza un proiect revoluționar de renovare și reorientare a strategiei de asigurare a sistemului de ocrotire a sănătății cu cadre calificate și consolidare a bazei tehnico-materiale a asistenței medicale în scopul unor noi forme și metode de prestare a serviciilor medicale, o atenție deosebită acordându-se populației din mediul rural. Rezolvarea acestor probleme necesita o nouă abordare a concepției strategice a învățământului medical universitar, un potențial științifico-didactic mai solid, modificarea structurii corpului profesoral al institutului. Cei mai buni absolvenți au fost selecționați pentru continuarea studiilor prin doctorantură, în centrele științifice prestigioase din țară și de peste hotare. Printre cei delegați pentru continuarea studiilor postuniversitare a figurat și tânărul Mihail Ștefăneț. Insistența și perseverența i-au permis să descifreze peste ani secretele și misterele artei și științei medicale, i-au pus

în evidență tenacitatea întru atingerea scopului trasat, spiritul de observație, abilitățile analitice și de evaluare critică a rezultatelor propriilor cercetări.

Plin de energie, cu o mare putere de voință, veșnic în căutare, prin muncă asiduă singur și-a construit destinul. Setos de cunoștințe, sârguincios, reușește să facă știință, dar și să conducă un colectiv de profesori-anatomiști și să urce treptele ierarhice didactico-științifice.

Încă din studenție îl interesa problema sudării biologice a oaselor, insista să se procedeze în așa fel ca toate fracturile să fie sudate și pacienții să nu fie limitați în mișcări. Aceasta a și determinat tema primei teze „Inervația periostului oaselor centurii scapulare”, pe care a susținut-o în anul 1972. Lucrarea cuprinde rezultatele studiilor efectuate la un număr mare de animale privind influența sarcinii fizice dozate a hiper- și hipochineziei asupra sistemului nervos periferic. Prin experiență pe animale de laborator a reușit să crească oase tubulare din periost. Începând din anul 1987 și până în prezent, ales prin concurs, Mihail Ștefăneț exercită funcția de șef al Catedrei anatomia omului.

Preocupat de modificările morfofuncționale ale organelor genitale, în cazul traumatismului coloanei vertebrale și al lezării măduvei spinării, Mihail Ștefăneț, în anul 1998, realizează a doua teză „Morfologia complexului funiculotesticular la om” și obține titlul de doctor habilitat în medicină. Utilizând metodele macro-microscopice de colorare a pieselor anatomice totale în premieră a depistat și a argumentat o formațiune activă, bogat vascularizată și inervată numită „*macromicrosegment limfatic*”. Datorită ținutei academice exemplare, calităților pedagogice native de cercetător științific riguros, abilităților manageriale, în 2001, devine profesor universitar.

În cei peste 15 de ani de dirijare a catedrei pune pe prim plan instruirea studenților, alinierea procesului didactic la standardele internaționale. Înzestrat cu un real har de dascăl, profesorul Mihail Ștefăneț a contribuit la formarea multor generații de medici și farmaciști de înaltă calificare.

Ca savant este foarte exigent și fecund, ideile și concepțiile sale sunt expuse în circa 250 de lucrări științifice, în același număr 4 monografii, manualul *Anatomia Omului* în trei volume, 5 brevete de invenție, certificate de inovator. Toate lucrările domniei sale sunt marcate de profunzimea cercetării, de concepția metodologică clară și analiza lucidă a rezultatelor investigațiilor. Opera științifică a domnului profesor Mihail Ștefăneț, inclusiv a ciclului de lucrări „Morfologia sistemului limfatic și imunitar al complexului funiculotesticular la om” a fost distinsă cu Diploma de onoare a Academiei

de Științe a Moldovei. Discipol și promotor fidel al ideilor și principiilor renumiților savanți – fondatori ai Catedrei anatomie, academicienilor A. Lavrentev, V. Kuprianov, profesorilor universitari B. Perlin, Mihail Ștefăneț pledează în favoarea utilizării studiului macro-microscopic în investigațiile morfologice.

Sub îndrumarea profesorului Mihail Ștefăneț au fost susținute două teze de doctor și una de doctor habilitat în medicină. Actualmente, este conducător științific

„Pornind de la aceea că fiecare om este o galactică și medicina practică nu cere morfologia omului tipic-standard, dar structura individului concret, o deosebită atenție în procesul didactic și științific se acordă anatomiei variabilității individuale”

și consultant la alte două teze de doctor și două de doctor habilitat, precum și la 20 teze de diplomă. Permanent acordă ajutor consultativ personalului didactico-științific al catedrelor clinice și de profil în soluționarea diverselor probleme și situații complicate ce țin de morfologie, în special de morfologia sistemului limfatic și a celui nervos periferic.

E de notat că pe parcursul anilor manifestă o atitudine fidelă față de specialitate, de știință, față de colegi și studenți. Sistematic organizează concursul cu deviza „Eu, student al USMF las o urmă vie la Catedra anatomie”.

Domnul profesor Mihail Ștefăneț a contribuit substanțial la îmbogățirea tezaurului muzeului anatomic, vitrinele căruia găzduiesc exponate din anii 1980–1990, pe care acum le privesc cu interes și mândrie actualii studenți, copii sau nepoți ai generațiilor din acele timpuri. Un colorit aparte imprimă muzeului lucrările de pictură prezentate la concurs, care sunt niște opere unice de artă, înalt apreciate de multe delegații și oameni de știință din țară și de peste hotare. Spre exemplu, o lucrare foto, autoare fosta studentă Natalia Gladun, într-atât a impresionat un grup de parlamentari și savanți din India, încât

dumnealor au menționat că nu vor pleca din Republica Moldova până când nu vor procura o copie a lucrării. A și fost găsit autorul, care le-a oferit oaspeților copia. Deci, originalul a rămas la Chișinău la Catedra anatomia omului, iar copia se află în New Delhi.

La sfârșitul anului universitar și la finele semestrului trei, la catedră se desfășoară Olimpiada, care are în vizor Anatomia Omului. Participă studenții cu media mai mare de nota 8, deținătorii primelor locuri sunt eliberați de la examene, acesta fiind un stimul în reușita studiilor.

Mai mult, la inițiativa profesorului a fost fondat Muzeul *Anatomia Copilului*, în care au fost reprojecate unele săli de disecție.

Colaboratorii catedrei și studenții, care activează în cadrul cercului științific, au publicat numeroase lucrări, printre ele fiind cele care reflectă marea variabilitate a sistemului vascular al cordului. În muzeu este prezentată o colecție întreagă de piese ale cordului la care, pe arterele coronare și pe ramificațiile lor se depistează punți miocardice diferite după număr, localizare și dimensiuni.

În scopul ameliorării procesului didactic la insistența dumnealui se traduce manualul *Anatomia Omului* în două volume sub redacția academicianului M. Sapin din Federația Rusă. Prin contribuția directă a profesorului este perfectată programa analitică a disciplinei Anatomia omului la facultățile Medicină,

Stomatologie, Farmacie, Sănătate Publică, drept imbold servind afirmația marelui poet și anatomist Goethe „*Medicul poate vedea la pacient numai ceea ce cunoaște. A cunoaște, însă nu este suficient, trebuie să aplici*”. În context au fost elaborate indicații metodice, noi forme de evaluare a cunoștințelor, ghiduri de autoinstruire cu teste de control și probleme de situație în limbile română, rusă și engleză.

În programele de studii, profesorul Mihail Ștefăneț a inclus studierea particularităților morfofuncționale ale diferitelor organe și sisteme de organe ce au loc în perioadele critice ale ontogenezei postnatale, cunoașterea căroră permite prevenirea apariției diferitelor maladii.

Anatomia funcțională trebuie să devină, în primul rând, o știință a sănătății și, în al doilea rând, o știință a patologiei. Anatomia practică și înțeleasă ca artă și știință poate scoate la iveală angajamentul remarcabil și natura structurii macro-mezo-microscopice și relația sa cu funcțiile și frumusețea corpului. Odată ce standardul pentru normal și frumos este recunoscut, acest standard va fi de folos pentru a documenta formula sănătății și modul de a fi aplicat pentru medicina preventivă efectivă. Frumusețea nu este doar la

suprafața pielii; combinarea formelor, disecția reală sau mentală, care o face un artist (plastician sau pictor) este un mijloc prin care se caută mereu adevărul simplu și plăcut. Michelangelo a lucrat activ pentru o lume arhitecturală, sculpturală și științifică pe viață și moarte, mizând pe cunoștințele sale în anatomie, declarând că subiectul suprem al artei este Omul.

Domnului profesor Ștefăneț îi revine și meritul de a elabora în premieră „Anatomia Preventivă” și „Anatomia Preventivă sau substratul Morfofuncțional al Sănătății”. În expunerea materialului, Domnia Sa întotdeauna respectă cele trei reguli ale comunicării orale: motivația, ușurarea percepției și evitarea pasivității. Încă fiind asistent, profesorul B. Perlin îi încredința cursuri la toate facultățile, în auditorii fiind peste 200 de studenți. A te afla în mijlocul tineretului studios și a-i demonstra în formă accesibilă că anatomia este o artă și regină a medicinei, înseamnă ceva, e o mare responsabilitate. Anatomia constituie o sferă ideală pentru simbioza dintre artă și știință ce presupune îmbogățirea spiritului uman.

Interesele științifice multilaterale profesorul Mihail Ștefăneț le inhibă organic cu activismul civic elevat, manifestat în toate posturile titulare și electiv pe care le onorează: membru al Comitetului Coordonator al Asociației Internaționale a Morfologilor, Președinte al Societății Anatomiștilor din Republica Moldova, membru de onoare al Societății Anatomiștilor din România, Președinte al Consiliului Științific specializat de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat al USMF „Nicolae Testemițanu”, membru al Senatului Universității, membru al Comisiei de Experti, membru al Colegiului redacțional al revistei „Arta Medicală” și „Revista Română de Anatomie funcțională și clinică, macro- și microscopic și de Antropologie”.

A făcut stagii de perfecționare profesională și pedagogică la universitățile de medicină din Ucraina, Federația Rusă, Belarus, România. În anul 2012, a organizat Conferința Științifică Internațională, dedicată centenarului nașterii profesorului B. Z. Perlin, la care au participat delegați de la Universitățile de Medicină din Rusia, România, Israel, Bulgaria, Georgia, Belarus, Ucraina.

Încheind aceste rânduri, aș sublinia fără a exagera că profesorul Mihail Ștefăneț este o eminentă personalitate crescută în solul fertil al medicinei, omul care prin talent, muncă asiduă și dăruire în tot ce face, a izbutit să-și construiască un nume pe deplin meritat, atingând contururile unei personalități marcante în domeniu.

Energic, vivace, cu o ținută athletică, predispus la noi proiecte și realizări pe ogorul medicinei, astfel dorim să-l vedem încă mulți ani înainte pe stimulul profesor Mihail Ștefăneț.

Ion ABABII,
rector, profesor universitar

Destin clădit prin talent, efort și dăruire

*Dialog cu profesorul Ion BAHNAREL,
Șef catedră Igienă Generală a USMF „Nicolae Testemițanu”*

Traian MUSTEAȚĂ: **Se spune că o zi este, într-un fel, viața omului în miniatură. Din ce se compune ziua managerului, pedagogului și savantului Ion Bahnarel? Care ar fi reperatele unei zile din cele 365 ale anului?**

Ion BAHNAREL: Astfel, după cum ați menționat, îmi desfășor activitatea în mai multe ipostaze. Pentru a le reuși pe toate, îmi alcătuiesc o agendă comună a directoratului (Centrul Științifico-Practic de Sănătate Publică) pentru a coordona activitățile și a face tot posibilul de a realiza sarcinile puse în față. Firește, mai apar și unele momente neprevăzute, însă activând în echipă (factor important de altfel) încercăm să cuprindem ceea ce am programat. Spre exemplu, în ziua când îmi solicitați interviul, la orele 9.00 am fost invitat la câteva acțiuni importante – una la Guvern, alta pe linia Ministerului Sănătății la Spitalul Clinic Republican și încă una la atelierul de lucru. Eu, desigur, am fost la Guvern, alți colegi au mers la celelalte activități. Ne străduim să respectăm întocmai axa profilului de activitate. Vă spun sincer că sunt cazuri că aproape nu ne ajung cele 24 de ore, de aceea lucrăm de multe ori non-stop. Vă dați ușor seama, vreau să cred, de importanța dirijării și monitorizării chibzuite a lucrului instituției.

țile, ghidurile, invențiile, absolvenții, doctoranzii, multitudinea de acte normative și legislative elaborate și aprobate, ulterior aplicate în practică, nu în ultimul rând reformele în domeniu.

Nu vom descoperi nimic, dacă vom afirma că actualmente conform politicii statale, primatul în sistemul ocrotirii sănătății revine Sănătății Publice, accentul punându-se pe prevenirea, profilaxia maladiilor, ceea ce impune anumite exigențe, remanieri. Ați putea veni cu unele concretizări, Domnule director general?

Știința despre sănătate e extrem de complexă, însă nu a fost dezvoltată la nivelul cuvenit, comparativ cu științele despre maladii. Odată cu trecerea la sistemul de supraveghere de stat a sănătății publice problemei de sănătate i se acordă o atenție sporită. Numai în ultimii ani au fost adoptate peste 30 de acte normative, inclusiv Strategia de Supraveghere a maladiilor non transmisibile; Planul Național Antitabac; Planul Național Antialcool și altele, care permit de a efectua activități intersectoriale în domeniul profilaxiei și promovării sănătății oamenilor. În prezent, se elaborează suportul normativ pentru asemenea priorități în sănătatea

cru); colaborarea cu organisme internaționale privind sprijinul în reforme și alinierea legislației în domeniu la rigorile legislației comunitare a Uniunii Europene.

Sunteți o personalitate complexă, Vă dedicați activității profesionale, dar, credem, puținul timp liber pe care îl aveți îl dedicați anumitor pasiuni, îndeletnicirilor preferate.

Firește, prefer modul sănătos de viață. Îmi place înotul, șahul, lectura. Voi confirma printr-o pildă: recent în zbor spre Miami SUA am citit cartea „Românii și Hoarda de Aur” scrisă de un basarabean. M-a impresionat un fragment care se referă la faptul că la lichidarea acestei grupări a contribuit și Ștefan cel Mare.

Știu că posedați capacități creative, scrieți versuri, proză. Întrucât suntem în preajma Zilei Internaționale a Femeii, acea persoană care ne înfrumusețează viața, aveți așternute, probabil, rânduri inspirate despre ființele dragi nouă. Citișem într-o publicație medalionul „Port cu mine tot ce am”, o mare parte din el fiind consacrat mamei.

Într-adevăr, despre femei s-a scris mult, dar s-a scris oare totul? Oare s-a spus totul? Dacă s-ar fi spus totul, noi, bărbații, azi am fi dispărut ca dinozaurii.

Unii încearcă să explice inexplicabilul. Degeaba!!! Lucrul acesta nu se va întâmpla niciodată, deoarece s-ar termina miracolul... Femeia rămâne o enigmă!

Cine poate face mai mult decât o femeie? Nimeni! De aceea despre femeie trebuie să vorbim cu respect și numai frumos. Doar femeia va salva lumea și frumosul! Deoarece FEMEIA a fost aceea care i-a scos pe toți din peșteră la lumină, ca mai apoi bărbații să le dea această „prioritate”, să între primele în peșteră pentru a depista pericolul cruntelor fiare sălbatice.

Stimați bărbați, vin cu un îndemn către voi, haideți să vorbim numai de bine de FEMEIE, deoarece ea este os din coasta noastră, dar și noi suntem făcuți de EA. Deci, suntem copiii EI, iar Măria Sa FEMEIA este originalul. De regulă, originalul e mai puternic decât copia. Femeia este mai rezistentă la factori de risc pentru viață și sănătate, cum ar fi stresul, durerea, substanțele toxice și alți factori nocivi. Așa a creat-o Dumnezeu, să fie mai rezistentă, fiindcă EA răspunde, în primul rând, în rolul EI pe Pământ, de viitor și calitate. Dacă bărbatul a coborât din măr, geneza femeii este din floare.

Dragele noastre albinuțe! Vă felicităm călduros cu ocazia sărbătorii de 8 Martie, urându-Vă sănătate, bucurie, fericire, dragoste și mult noroc.

Involuntar, prompt, stimat domnule profesor Ion Bahnarel, ați creat un eseu încărcat cu doleanțe și cuvinte sincere despre femeie.

Vă sunt recunoscător pentru interviu. La sigur am mai avea multe de discutat la aceste teme subtile. Înclin să sper la noi întrevederi și dialoguri.

**A dialogat
Traian MUSTEAȚĂ.**

Sărbătorile (ați consemnat recent vârsta de 60 de ani de la naștere, ocazie de a Vă adresa sincere felicitări și urări de bine) sunt popasuri în timp, dar și un bun prilej de bilanțuri. Indiscutabil, aveți ce pune pe cântarul realizărilor, multe fapte demne. Care dintre ele vă onorează în special?

Ca să vă răspund la întrebare, o să recurg la o spusă a lui A. Dumas tatăl. În momentul când îl felicitau cu ocazia premierei unei piese de teatru, scriitorul a spus: mă bucur de această apreciere, dar cea mai mare realizare pentru mine în viață rămâne fiul.

În plan familial îmi face mare plăcere să spun că am trei copii. Fiul mai mare Vlad și mezinul Nicu au urmat exemplul părinților: primul activează într-o companie farmaceutică străină, al doilea este student la Colegiul Național de Medicină și Farmacie. Fiica Ana-Maria s-a consacrat tehnologiilor informaționale.

Referindu-mă la activitatea cotidiană, afirm cu certitudine că îmi fac onoare că-

publică cum sunt obezitatea, nutriția, mișcarea, traumatismul etc.

Dacă binevoiți, dle Bahnarel, ar fi cazul să Vă referiți succint și la aportul Dvs. în ameliorarea procesului didactic universitar?

Ar fi multe de zis, dar dacă m-aș exprima laconic, mă onorează multiplele promoții de absolvenți. În perioada anilor 1976-2012 am elaborat și editat 3 manuale, 12 monografii, 270 lucrări științifice și metodico-didactice. M-am străduit să fiu înțeles ușor de cei care m-au ascultat, prelegerile fiindu-mi cât mai accesibile.

Ce așteptați de la anul 2013?

În anul care l-am început, credem, cu dreptul, vom continua insistent implementarea acelor acte legislative elaborate anterior, pregătirile pentru noul sistem de supraveghere a personalului medical (metode, forme de lucru eficiente, reciclarea în cadrul seminarelor și atelierelor de lu-

P.S. În ceea ce privește activitatea profesională am mai avea de adăugat: pe durata a mai bine de 36 de ani stimatul profesor a acordat o atenție permanentă cercetărilor științifico-practice, perfecționându-și activitatea profesională și cea pedagogică, instruire și promovând cadre de medici, tineri specialiști și savanți. Se distinge prin originalitatea și accesibilitatea metodelor de instruire. Prelegerile și seminarele sale se bucură de popularitate în mijlocul celor care îl ascultă.

În 1995, susține teza de doctor la UMF din Iași, România, iar în 2010, la Chișinău – teza de doctor habilitat în medicină.

A pus în aplicare programul informațional computerizat „Accident”. Realizările științifice și inovaționale au fost menționate la diverse concursuri și expoziții de specialitate din țară și de peste hotare, la care s-a învrednicit de 24 de diplome și 36 de medalii, inclusiv 27 de aur, 5 de argint, 4 de bronz și 5 premii speciale.

În prezent, deține funcția de șef catedră Igienă Generală a USMF „Nicolae Testemițanu”; președinte al Consiliului metodic de profil „Igiena” și

președinte al Societății Igienistilor din Republica Moldova.

E de notat faptul că omagiatul este fondatorul Centrului de Radioprotecție cu capacități tehnice și potențial logistic, ce corespunde organismelor internaționale în domeniu și OMS. Practica acumulată în circumstanțe dificile i-au fost de folos în procesul de perfecționare profesională la diverse cursuri de specializare și reciclare în instituțiile de profil din republica noastră, România, țările CSI, Austria, Cehia, Franța, Spania, Israel, Italia, Suedia, Finlanda și absolvirea Școlii de Management în Sănătate Publică.

Pentru merite deosebite științifice, didactice profesionale și manageriale a fost distins cu multe diplome, medalii, titluri onorifice precum „Eminent al Ocrotirii Sănătății”, „Om Emerit al Republicii Moldova”, Medalia Comemorativă „Nicolae Testemițanu”, Medalia Jubiliară a Academiei de Științe „60 de ani de la fondarea primelor instituții academice din Republica Moldova”; Laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei, Diploma de gradul I a Guvernului Republicii Moldova.

Blitz-interviuri cu beneficiarii burselor FOSFOM

1. Ce v-a determinat să aplicați la Programul de Burse FOSFOM?
2. Cum s-a desfășurat stagiul Dumneavoastră de practică?
3. Ce impresii v-ați făcut despre mediul în care ați activat în această perioadă?
4. Ce ați adus nou pentru Republica Moldova?
5. Ce ați dori să schimbați în sistemul medical din Republica Moldova?
6. Cunoștințele acumulate la USMF „Nicolae Testemițanu” au fost suficiente pentru stagiul Dumneavoastră?
7. Cum este să lucrați la teză în cotutelă cu un profesor din Belgia?
8. Ce reprezintă pentru Dumneavoastră USMF „Nicolae Testemițanu”?
9. Ce aspirații au studenții de la medicină?

Valeriu CUȘNIR,
beneficiar al bursei FOSFOM
în anul 2011:

1. Studiile în cadrul Filiei Francofone, sub aripa dnei Valentina Vorobit ne-au permis să savurăm din plin viața de student și chiar să beneficiem de stagii în străinătate. În anul 5 de studii universitare la Facultatea de Medicină, am avut parte de un stagiul în Belgia, Bruxelles. Acolo într-o lună de zile am reușit să-mi fac prieteni și să mențin contactele cu oftalmologii din spitalul Erasmus. M-am informat și am aflat despre bursa FOSFOM. Decizia de a aplica la Programul de Burse FOSFOM a venit din dorința de a învăța mai multe, de a vedea lucrul și de a face cunoștință cu specialiștii din străinătate, de a menține contactele și a aduce cunoștințele acumulate în Moldova.

2. Stagiul s-a desfășurat cu asumarea responsabilităților personale față de pacient. Nu mi-a fost impusă nicio limită la aplicarea utilajului sau la indicarea procedurilor necesare pentru diagnosticare precisă sau tratament eficace. Formarea clinică a început cu urmărirea lucrului seniorilor și a rezidenților mai experimentați. Lucrând cu seniorii ca asistent, am deprins o mulțime de aptitudini practice și teoretice specifice fiecărui

specialist în parte. Lucrul cu specialistul în glaucom mi-au permis să înțeleg mai bine etapele managementului pacienților cu glaucom, interpretarea câmpurilor vizuale, manipularea HRT și Pentacamului, precum și interpretarea rezultatelor acestor aparate pentru evaluarea patologiei glaucomului. Lucrul cu specialistul în chirurgia plastică orbito-palpebrală mi-a permis să învăț să lucrez cu pacienții gravi în perioada timpurie postoperatorie, să apreciez corect evoluția plăgii postoperatorii, starea pacientului, înlăturarea suturilor complexe, metodelor specifice de prelucrare a pielii și plăgilor la pacienții cu operații plastice. Lucrul cu prof. Monique Cordonnier, specialist neuro-oftalmolog, mi-a permis să învăț bazele managementului pacienților cu

strabism, cu patologii neuro-oftalmologice, cu ambliopii – atât maturi, cât și copii.

Conlucrarea cu specialiștii în chirurgia segmentului anterior și a celui posterior mi-au permis să înțeleg evoluția corectă a pacienților gravi, să văd cazuri unice în oftalmologie și să primesc sfaturi ca viitor specialist, ce nu ar putea fi obținute în alte circumstanțe.

Un element obligatoriu al stagiului era lucrul în sala de operație. Am avut o satisfacție aparte când am obținut acordul de a efectua intervenții de transplant al corneei, intervenții în segmentul posterior al ochiului, să particip la intervenții de corecție a strabismului, intervenții plastice de înlăturare a tumorilor, de corecție a defectelor cosmetice sau de corecție a consecințelor patologiilor neuro-oftalmologice.

În a doua jumătate a anului deja aveam posibilitatea de a-mi selecta pacienții pentru intervenții chirurgicale

de cataractă și a le efectua singur, de la început până la capăt, sub supravegherea medicului senior.

Timp de un an am participat la 203 intervenții chirurgicale, dintre care 10 erau efectuate de mine, am consultat 1134 pacienți, 208 ore de seminar și cursuri teoretice, sute de ore de lucru cu seniorii, consultații individuale, multiple conferințe și congrese, stagii în Belgia și Rusia.

3. M-am simțit ca într-o familie mare și prietenoasă. Aici toți aveau o atitudine respectuoasă față de sine însuși, de colegi și față de pacienți.

4. Am adus cunoștințe practice, abilități organizatorice, o atitudine diferită față de munca pe care o realizez, față de cunoștințele obținute. Nimic ce ar fi absolut nou pentru Republica Moldova, nimic ce nu ar exista la noi într-o măsură oarecare. Multe lucruri care la ei sunt deja obișnuite la noi în țară trebuie reabilitate și puse la locul lor.

5. În primul rând, aș dori să mă schimb pe mine aici. Aș dori să devin un bun specialist ce le poate fi concurent celor de peste hotare, ce le poate demonstra puterea sistemului nostru medical și de protecție socială. Aș dori să schimb sistemul medical prin crearea unui nou specialist în oftalmologie, prin crearea unui model de acțiune pentru cei mai tineri.

6. Din fericire, am acoperit destul de repede lacunele pe care le am în cunoștințele mele clinice, iar pe cele fundamentale le-am completat. Lucrul practic, cunoștințele teoretice repede te învață și îți dau încredere în forțele proprii, în ceea ce faci și în cunoștințele pe care le aplici la orice gest medical.

8. USMF „Nicolae Testemițanu” reprezintă Alma Mater, fundamentul formării, platforma de start pentru medici, specialiști în toate domeniile și de toate specialitățile, lumea în care se lucrează umăr la umăr cu un singur scop – „să le fie mai bine celor ce le este mai rău”.

9. Medicina în toate timpurile a fost locomotivă ce ducea oamenii înainte spre vise și spre realizări. Permanent este dificil să lucrezi în domeniul medical, permanent sunt obstacole de trecut, dar cu fiecare pas devii mai puternic și poți face pentru cei din jur mai mult.

➡ pag. 9

CANDIDAȚI la bursele FOSFOM

(O nouă rundă de experiență)

(Urmare din pag. 5)

Anul acesta, când proiectul FOSFOM marchează 10 ani de la fondare, este realizat un film documentar despre rezidenții care au participat în proiect, părerile lor despre acest stagiul, avantajele și dezavantajele lui. În film vor apărea secvențe cu USMF „Nicolae Testemițanu” și clinicile universitare. Totodată, a fost realizat un reportaj în strada în care a trăit familia Cogan, părinții dlui profesor fiind originari din Moldova.

În contextul acestei vizite prof. Elie Cogan a prezentat un caz clinic despre dureri reumatice cu semne inflamatorii, la care au participat studenții anilor V-VI de la Filiera francofonă. Domnul profesor a ținut un seminar științific în care a abordat ca teme integritatea științifică, gradul de fraudizare a multor cercetări sau lucrări științifice, etica și valorile unui cercetător, îndemnând audiența să nu recurgă la asemenea metode de distorsionare a datelor și concluziilor unui raport științific,

în primul rând pentru că nu este etic și pentru că duce tema de cercetare într-o direcție eronată.

Convenția de cooperare dintre Universitatea Liberă din Bruxelles și USMF „Nicolae Testemițanu” a fost semnată la 1 iunie 2006 și se bazează pe mobilitatea personalului academic, științific, tehnic, administrativ, a studenților și rezidenților, realizarea activităților de instruire comună și crearea filierelor co-diplomante, schimb de informație și participarea la programe internaționale bi- sau multilaterale de cercetare, formare, cooperare și mobilitate, realizarea activităților comune de cercetare, efectuarea tezelor de cotutelă, organizarea în comun a seminarelor, conferințelor, simpozioanelor, schimb de informații, publicații, documente și de broșuri informaționale.

Din 2008 până în prezent, au fost aplicate 138 de cereri de participare la concursul de burse FOSFOM, care s-au sol-

dat cu 35 de burse obținute de rezidenții USMF „Nicolae Testemițanu”.

Prof. Elie Cogan, în cadrul vizitelor sale repetate la USMF „Nicolae Testemițanu”, ne împărtășește din experiența vastă cu referire la participarea în aceste proiecte; prezintă studii de caz pentru studenți și rezidenți; ține prelegeri pentru omologii săi de la USMF și acordă pentru cea mai bună teză de licență premiul „Moise Cogan”, instituit în cinstea tatălui său, care a fost medic de familie. Pentru studenții

bursieri este un adevărat tutore, care se implică în acomodarea lor la stagiul clinic; îi familiarizează cu condițiile de muncă; le propune anumite soluții și îi încurajează în demersurile lor. Dl Elie Cogan a mulțumit pentru căldura cu care este întâmpinat de fiecare dată la USMF „Nicolae Testemițanu” și a menționat că parteneriatul va continua cu mai multă vervă, iar condițiile pentru viitorii stagii se vor îmbunătăți.

Veaceslav SAVAN, beneficiar al bursei FOSFOM în anii 2009-2010:

de noi viziuni asupra sistemului de sănătate, de gestionare a timpului și a resurselor. Cred că alegerea mea a fost corectă.

2. Consider că toți beneficiarii de astfel de burse, sau cel puțin cei care au plecat să facă stagii în afara țării, au trecut prin anumite greutăți: un nou sistem de sănătate, o nouă echipă de lucru, o țară străină, unde nu cunoști pe nimeni, există o altă logică medicală și atitudine față de specialitate, colegi și pacienți. Pentru mine a fost o experiență interesantă, cu rezultate destul de frumoase, nu doar în momentul efectuării stagiului, dar și de perspectivă.

3. Pot vorbi despre un mediu destul de prietenos, nu există diferențiere pe vârstă sau grad științific (toți se ajută și se susțin reciproc, ceea ce face viața mai simplă), într-un cuvânt, lipsa laicității în procesul de formare practică. Le este greu să înțeleagă diferența enormă de cunoștințe a medicilor din Moldova în comparație cu stagiul lor de muncă, dar nu cunosc vreun bursier să nu avanseze în mod exponențial și să nu se adapteze rapid la noile condiții, doar cu unele excepții.

4. Cunoștințe ample în domeniu și o altă abordare în gestiunea medicală, precum și relații amicale cu colegii din Belgia care în continuare ne ajută cu sfaturi profesionale utile în cazuri dificile. În afară de aceasta, am resimțit o nouă abordare față de specialitatea mea Anestezie și Reanimatologie. Capacitatea de autoinstruire prin examinarea minuțioasă a cazurilor clinice, discuția cu colegii și, în final, obținerea de rezultate frumoase.

Andrei TIMOTIN, beneficiar al bursei FOSFOM în anii 2010-2011:

1. Probabil, cel mai important motiv ar fi dorința de a-mi încerca limitele (la nivel de cunoștințe medicale), de a cunoaște un alt mod de a practica medicina, de a-mi aprofunda cunoștințele în limba franceză.

2. Stagiul practic s-a desfășurat sub supravegherea prof. Elie Cogan. Am efectuat stagii practice în mai multe servicii, printre care medicina internă, cardiologie, neurologie, urgență, geriatrie, cu durata fiecăruia de 3 luni. În fiecare stagiul am reușit să îmi aprofundez cunoștințele medicale și să practic medicina specifică fiecărui serviciu.

3. Din start totul părea destul de straniu, deoarece în Belgia este o altă atitudine față de noțiunea de pacient și de „nevoile” acestuia. Cât despre colectivul în care am lucrat, pot doar să spun că au fost oameni nemaipomeniți, începând de la șefii de secție până la persoanele care se ocupau cu menținerea curățeniei. O atitudine de „familie” așa spune.

4. Am învățat multe lucruri importante (metode inedite de diagnostic, de tratament, utilitatea tabloului clinic în stabilirea unui diagnostic etc.), care la momentul dat nu pot fi introduse în practica de zi cu zi în sistemul medical moldovenesc luând în considerație situația economică precară. Dar, probabil, cel mai important este faptul că am reușit să stabilesc unele relații bilaterale cu unii șefi de secții, ce ar putea fi utilizate în ameliorarea sistemului nostru de sănătate.

5. Relațiile medic-pacient; utilizarea metodelor corecte de diagnostic în corelație cu tabloul clinic; ameliorarea sistemului geriatric din RM.

5. În primul rând, este nevoie de mai multe reforme. Consider că resursele pe care le deținem nu întotdeauna sunt folosite rațional.

Multe lucruri deja se realizează, dar efectul o să-l simțim peste câțiva ani. Cum mi-a spus un coleg, când începi să lucrezi într-un serviciu nou de reanimare în calitate de șef și realizezi unele schimbări, efectele acestei schimbări le poți observa cel puțin peste un an.

6. Sincer să fiu, din păcate, nu au fost destul de suficiente, și anume vreau să menționez „destul de suficiente”, deoarece am nimerit într-un mediu unde chiar și asistenta medicală cunoștea mai multe decât mine. Dar cu ajutorul echipei lucrurile s-au ameliorat rapid, cred că este important să fii motivat, restul nu contează.

7. Este interesant. Efectuez stagii frecvente în Belgia pentru a lucra cu pacienții, în Moldova Universitatea este deschisă pentru astfel de proiecte și chiar am simțit o susținere, fapt pentru care îi aduc sincere mulțumiri. Lucrul este mai complex, este nevoie să te dedici mult mai mult (comunicarea în mai multe limbi, scrierea tezei în câteva limbi etc.)

8. USMF „Nicolae Testemițanu” mi-a fost prima ușă deschisă în Medicină. O pot compara cu o casă părintească, care mi-a dat posibilitatea să mă formez ca personalitate.

9. Este greu de spus. Fiecare generație are atitudini diferite față de medicină sau, mai precis, față de societate în general. Cred că la această întrebare ar putea răspunde mai bine studenții înșiși. Din păcate, nu toți sunt gata să se dedice complet specialității. Cauze pot fi diferite: lipsa motivației, necesitatea de a căuta surse de existență în afara medicinei pentru „supraviețuire”, lipsa susținerii din partea autorităților. Cred că dacă dorim să obținem rezultate bune în sistemul nostru, avem nevoie de persoane motivate, care ar dori să învețe și să practice „corect” medicina.

6. La nivel teoretic așa spune că în 90 la sută eram instruiți, însă la nivel practic eram cu mult mai nepregătiți, ceea ce la început a instalat anumite impedimente în fața mea, în calitate de medic.

8. Este instituția unde am reușit să îndrăgesc medicina, să încep să o înțeleg de la mici detalii, să ajung să corelez clinica cu teoria și să învăț că „doar într-un corp sănătos se află o minte sănătoasă”.

9. Aspirațiile sunt mari, și nu așa spune că diferă de cele ale studenților de peste hotare, și ele ar fi: posibilitatea de a avea un concurs transparent în studiile pre- și post-universitare; de a profesa o medicină corectă, cu metode de diagnostic moderne, cu metode de tratament moderne adaptate conform ultimelor studii; de a avea o apreciere profesională din partea statului - am în vedere salarizarea.

Victoria SADOVICI, beneficiară a bursei FOSFOM în anii 2010-2011:

1. Pentru a vedea care sunt condițiile și posibilitățile medicinei europene, pentru a acumula cunoștințe și experiența în domeniul înaltelor tehnologii (care nu sunt disponibile în RM), pentru a cunoaște oameni noi și a întreprinde legături de colaborare pe viitor.

2. În cadrul specialității medicina internă am avut parte de cicluri de 3 luni în diferite servicii (geriatrie, endocrinologie, reumatologie, medicina de urgență etc.). Gradul de independență a medicilor rezidenți din Belgia este mult mai mare comparativ cu RM, deci am acumulat foarte multă experiență (fapt care nu ar fi fost posibil în cadrul USMF). Am lucrat atât în secții, cât și în ambulatoriu (am avut consultații individuale o dată pe săptămână).

3. Medicina „de lux” cu toate posibilitățile, corectitudine vizavi de pacienți și între colegi, atitudine prietenoasă între colegi și lipsa ierarhiei.

4. Experiența de a aplica tehnologii care nu există în domeniul medicinei prin asigurare în RM.

5. Majorarea posibilităților în termen de diagnostic și tratament; diminuarea birocrăției și a „extra”-ierarhiei; majorarea posibilităților în termen de studii clinice.

6. Cunoștințe relativ suficiente, abilități practice insuficiente.

8. Alma Mater, Universitatea ce stă la baza cunoștințelor pe care le-am acumulat pe parcursul a 6 ani de studii.

9. Studenții sunt diferiți, deci și aspirațiile sunt diferite. Aspirația corectă ar fi să devii un medic decent, onest și foarte inteligent.

N.N., beneficiară a bursei FOSFOM:

1. Vroiam o schimbare și eram curioasă să văd dacă sunt capabilă să rezist în alt sistem de sănătate, care bănuiam că e diferit și desigur mai bun decât cel de acasă, dar nu conștientizăm în ce măsură!

2. Începutul a fost foarte dur și problema nu a constatat în bariera „de limbă”, ci în „golurile” din formare, deși nu am fost în coada promoției la absolvire... Însă încet-încet m-am încadrat, am înțeles ce se cerea de la mine și mi-am dat seama că atât colegii, cât și șefii belgieni nu realizează că ceea ce pentru ei e evident, pentru noi este nou, necunoscut, neștiut... Am muncit mult fiind motivată zilnic să învăț și să aflu ceva nou, astfel încât am rămas și pentru anul doi! Este o mare diferență în formarea lor universitară, dar în special în formarea „candidaților specialiști”- rezidenților. Ei sunt autonomi de la anul I, sunt ghidați și instruiți, verificați și formați sistematic atât practic, nemijlocit cu pacienții, cât și teoretic prin organizarea de seminare, conferințe, ședințe, unde se discută liber, departe de „oficialismul” de acasă! Se fac ședințe cu șefii de servicii, unde împreună se bea cafea, se ia masa și astfel atmosfera se descătușează, fiecare rezident putând să-și spună părerea și să discute cu șeful său o situație clinică sau un pacient concret, care îl pune într-o dificultate etc.

3. După ce am trecut perioada de adaptare, m-am simțit bine, utilă și în creștere continuă; stagiul la Bruxelles m-a făcut să reflectez autocritic, să pot să-mi dau o apreciere profesională, să pot să-mi asum responsabilități și să iau decizii. A fost o treaptă

foarte importantă în creșterea mea profesională. Am întâlnit oameni, care au știut să aprecieze și să dezvolte calitățile mele umane și profesionale. În ceea ce privește mediul de activitate de zi cu zi, colegii belgieni muncesc mult, la fel muncim și noi, cei formați în Moldova, diferența este una enormă și anume SIGURANȚA ZILEI DE MÂINE - ei spre deosebire de noi știu foarte bine „traectoria” lor profesională, au o stabilitate economică, socială, profesională. Noi însă...

4. Îmi pare rău, dar nu am răspuns la această întrebare.

5. Dacă ar fi posibil ... aș schimba totul!!! Începutul ar fi în facultate - program, admitere, examene, seminare, lecții practice, burse., apoi ar urma formarea în rezidențiat - aș opta pentru principiul Spitalului Universitar, unde studenții și rezidenții au parte de o inițiere și ghidare de către medici cu experiență în formarea practică, libertatea exprimării, încurajarea și motivarea tinerilor, luarea deciziilor, realizarea și încredințarea efectuării diferitor manopere, proceduri etc.

6. Din păcate, n-au fost suficiente.

8. E locul în care am petrecut mulți ani din viață. Am cunoscut căderi și urcușuri. Indiferent de stagiile efectuate în exterior, USMF „Nicolae Testemițanu” e locul în care m-am format ca medic și de unde am pornit...

9. În mare parte, cred că sunt aceleași ca și acum câțiva ani - pornirea nobilă de a ajuta oamenii, de a schimba lumea în mai bine, de a ajuta necondiționat...

Continuitatea datinilor strămoșești

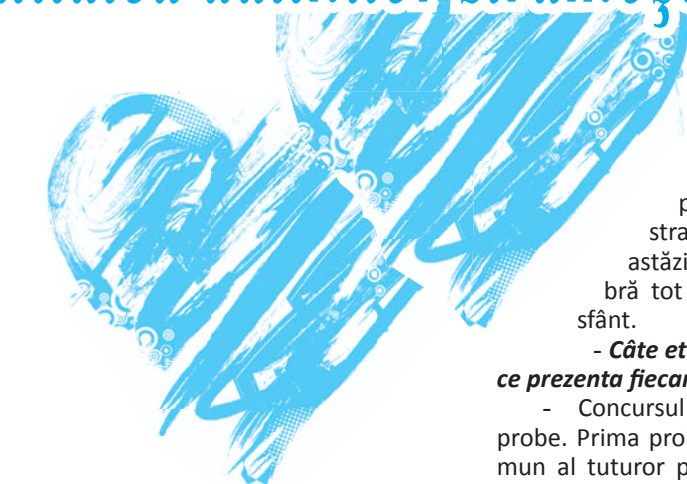
DRAGOBETELE – sărbătoarea iubirii, dedicat celui mai divin sentiment și dar de care dispunem. A iubi și a putea celebra aceasta alături de cei mai sfinți zei.

De această deviză au fost călăuziți cei de la **DIRECȚIA CULTURĂ** și au hotărât să organizeze sărbătoarea celor îndrăgostiți, unde toți pot dansa pe aripile fericirii și iubirii, unde totul este pozitiv și cuvintele sunt în plus.

Ne-am adresat cu câteva întrebări către doi participanți la acest concurs, și anume Cernacovschii Arsenii, facultatea Medicină, anul II, și Mălai Cristina, facultatea de Medicină, anul IV.

- **Ce cunoașteți despre sărbătoarea "Dragobetelor"?**

- Legenda spune că Dragobete, fiul Dochiei, era considerat la daci zeul primăverii. De Dragobete tinerii se logodeau asemenea păsărilor călătoare. Sărbătoarea de Dragobete este un analog al sărbătorii Valentin's Day. O altă dovadă a originii dacice a numelui respectiv poate fi existența în cadrul Dragobetelor a unei tradiții străvechi – luatul fraților și surori-

lor de cruce (înfrățitul și însurățitul). Două persoane, care doreau să se înfrățesc/însurățesc, se zgârliau puțin la mână, în formă de cruce (ca să curgă o picătură de sânge) și apoi suprapuneau zgârlieturile. Astfel deveneau frați și surori de cruce. Alții doar se îmbrățișau și se sărutau frățeste, cu jurăminte de ajutor reciproc. Cei deveniți frați și surori de cruce făceau o mică masă pentru prieteni.

- **Ce v-a determinat să participați la acest concurs?**

- Dorința de a propaga datina noastră straveche tineretului de astăzi și de a nu lăsa în umbră tot ce este strămoșesc și sfânt.

- **Câte etape a avut concursul și ce prezenta fiecare etapă?**

- Concursul a fost format din 4 probe. Prima probă conținea dansul comun al tuturor perechilor, prin care se imita pețirea fetelor de către flăcăi, dar totodată și prezentarea fiecărei perechi. În proba a II-a, "Povestea Dragostei", perechile puteau dansa, cânta, face teatru sau a prezenta secvențe video sau mixt. Noi ne-am prezentat ca un mixaj din cântec și dans. Proba a III-a era o probă de pantonimă. Fiecare băiat extragea câte un bilețel pe care era scris un cuvânt și trebuia fără cuvinte, doar prin gesturi, să interpreteze ceea ce era scris pe bilețel. La rândul său, fata urma să ghicească ce

este mimat. În cadrul ultimei probe a fost un dans comun, urmat deja de festivitatea de premiere.

- **Ce v-a plăcut cel mai mult în concurs?**

- Fără doar și poate, atmosfera prietenoasă și plăcută ce a dominat pe parcursul repetițiilor și a show-ului. Fiecare putea cere un ajutor și fiecare îl putea primi. Ne-am făcut mulți prieteni noi.

- **Ce premii ați obținut?**

- Am avut premii din partea site-ului www.premii.md câte un USB Flash Drive și câte o pereche de căști. Am primit cadou și din partea companiei de parfumerii "LAMBRE". De asemenea, am fost anunțați că primele 3 perechi câștigătoare vor merge pe gratis în Odesa pe 1 aprilie, de Ziua Umorului.

- **Aveți niște sfaturi pentru îndrăgostiți?**

- Un singur sfat: "Iubiți-vă, căci în dragoste viața este mai frumoasă, și ea ne umple toate golurile din suflet!"

CU SIGURANȚĂ, nu am avut cu toții marele noroc de a deveni conducători de oști, poeți sau oameni de stat, însă când este vorba de copiii mici – aici suntem cu toții egali. Egalitatea pornește de la simpla doctrină de a purta

Proiectul de caritate Vreau OM să fiu în Viață

a fi etalate de tutorii și asistenții sociali din centrele comunitare sau școlile-internat.

Există mai multe motive, care ne-au permis prin prisma experienței deloc ușoare de a studia medicina, să desfășurăm și acțiuni de caritate, acțiuni care deja bine conturate au devenit un imperativ pentru studenții în medicină. Să nu uităm că și în sfintele Scripturi găsim porunca: "...iată acești frați mai mici ai voștri, de ei să aveți grijă..."

Proiectul **Vreau OM să fiu în Viață** a luat naștere în sânul

ară "Albinețul Vechi" (s. Albinețul Vechi, r-nul Fălești). După o întrerupere de doi ani, proiectul a reînviat și în perioada mai-iunie 2012, echipa organizatorică (coordonatori Bobuțac Eduard și Juncu Victor) împreună cu 12 voluntari au desfășurat cea de-a doua ediție a proiectului, de data aceasta adresată copiilor Centrului comunitar "Nufărul Alb" din s.Glinjeni, r-nul Fălești. Fără prea multe tergiversări, în decembrie 2012-ianuarie 2013, a avut loc cea de-a treia ediție a proiectului (coordonatori Fala Paula, Juncu Victor și 9 voluntari).

Vreau OM să fiu în Viață reprezintă un proiect de caritate, care are loc în două etape: prima se desfășoară la nivel local în cadrul USMF "Nicolae Testemițanu" și a campusului studentesc Mali-

concert de binefacere cu participarea studenților și profesorilor USMF "Nicolae Testemițanu", precum și a studenților de la alte instituții de învățământ (USM, UTM), colectivelor de artiști amatori (casa de copii Rezina), a diversilor interpreți autohtoni (Ionel Istrati, Nătălița Olaru, Ady, Gheorghe Caradja etc). Fondurile și donațiile acumulate în perioada de mediatizare, precum și de la concertul de binefacere (prețul bilețului nedepășind 30 lei), contribuțiile de sponsorizare (**Centrul Național de Transfuzie a Sângelui, StarNet, Orange**), precum și a oamenilor de bună credință sunt îndreptate spre procurarea hainelor și încălțămintei, produselor de igienă și lenjerie, jucăriilor, cărților și, bineînțeles, a micilor bucurii dulci.

verse jocuri, concursuri, poezii și tradiționalul cântec al unuia dintre micuți "Tristă este căprioara". Nu conținesc întrebările micuților despre cum e să faci facultate, cum e să fii doctor și dacă am făcut cumva injecții. Culmea întâlnirii și feerica fericire în ochii copiilor este dată de cadourile personalizate (hăinuțe și jucării) pentru fiecare dintre copii și, bineînțeles, de tradiționala masă dulce. La momentul plecării poți citi în privirile micuților tristețe sau mai bine spus speranța la o următoare revedere.

Poate cineva ar vedea o banală întâmplare, dar la finele celei de-a doua ediții, în momentul plecării echipei noastre din Glinjeni a început o ploaie mult așteptată pe meleagurile rustice, fiind una dintre puținele ploi abundente din vara lui 2012 pe acele locuri. Iar în timpul ediției recente am fost însoțiți de troiene mari și albe, tot mult așteptate de agricultorii noștri, precum și de copii. O fi fiind și acestea semne de la bunul Dumnezeu care a știut să ne ajute de fiecare dată? Sperăm și în primăvara aceasta să ne reușească să aducem raze de lumină în inimile celor mai puțin fericiti ca noi.

Victor JUNCU,
Sef departament Relații
externe ASRM

cinstea de a ne numi oameni. Oamenii, care conform legilor timpului ne-am bucurat de o copilărie, ale cărei reminiscențe le-am păstrat cu sfințenie în sufletele fiecăruia dintre noi.

Cei mai mulți ne-am bucurat de o vatră la casa pe care părinții au construit-o cu dragoste și unde putem veni cu orice durere ca să ne-o aline cei apropiați. Cu toate acestea, cert rămâne a fi faptul că nu fiecare dintre semenii noștri se bucură de un cămin familial, iar dragostea de mamă și perseverența paternă rămâne

Filierei Universitare Francofone (FUF) din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu". Prima ediție a acestui proiect a avut loc în perioada mai-iunie 2010, pregătită de către membrii echipei organizatorice (Oineagră Rodica, Băbălău Ana-Maria, Juncu Victor, Schiopu Victor) și alți 16 voluntari, sensibilizați de soarta mai puțin fericită și în același timp de fragilitatea și timiditatea celor 52 de copii orfani cu dizabilități din școala internat-auxili-

na Mică și constă în mediatizarea evenimentului propus timp de trei săptămâni cu colectarea de fonduri și donații în cadrul căminelor studențești, sediului FUF și ASRM. Ulterior, la finele ultimei săptămâni, are loc tradiționalul

Cea de-a doua etapă a proiectului constă în deplasarea în centrul comunitar și lucrul cu copiii. Descătușați de oricare uzanță, atât noi, cât și copiii petrecem timpul cât mai frumos, îmbinând armonios ca într-o coroniță di-

Catedra Educație fizică. Clubul Sportiv

Recent, în complexul sportiv Mălina Mică s-au desfășurat competițiile la ridicarea greutăților în cadrul Spartachiadei a 53-a, la care au participat studenți și rezidenți de la toate facultățile USMF „Nicolae Testemițanu”. Componenta echipei a fost din 3 sportivi, care au concurat în categoriile până la 80 kg și + 80 kg.

Pe primul loc s-a situat formația facultății de Medicină anul I-II cu 392 puncte.

Clasament:

1. Andrei Vascan, gr.1108,
2. Andrei Ungurean, gr.1135,
3. Nicu Rîbac, gr. 1104.

Pe locul II cu 340 puncte s-a clasat echipa facultății Rezidențiat și Secundariat Clinic:

1. Andrei Vîrlan – Ortopedie, anul III,
2. Cristian Lazari – Stomatologie, anul I,
3. Tudor Pînzari – Chirurgie, anul II.

Locul III a revenit echipei facultății Medicină, anul V-VI, pentru care a acumulat 248 puncte.

1. Roman Fustei, gr. 1533,
2. Alexandr Barcari, gr. 1523
3. Ion Cigoreanu, gr. 1515.

Locul IV – facultatea Stomatologie – 246 puncte,

Locul V – Farmacia – 138 puncte,

Locul VI – Medicina, anii III-IV – 72 puncte.

S-a evidențiat studentul Andrei Vascan, anul I facultatea Medicină, ridicând 2 greutăți – „împingerea de la piept” – 53 ori, și la exercițiul „smuls” – câte o sută de ori cu fiecare mână, acumulând 306 puncte.

Tot în această zi în incinta catedrei Educație fizică s-au disputat întrecerile la **JOC DE DAME**.

Pe primul loc s-a clasat echipa facultății Medicină anii I-II.

Au asigurat succesul coechipierii:

1. Vasile Sîrbu, gr.1219
2. Andrei Vatamaniuc, Sănătate Publică gr. 2201
3. Veronica Gîscă, Sănătate Publică gr.2201.

Locul secund a revenit facultății Stomatologie, pentru care au jucat:

1. Ion Bostan, grupa 3307,
2. Mihai Cernea, grupa 3307.
3. Irina Mînzat, grupa 3306.

Pe locul III s-a clasat facultatea Medicină, anii III-IV.

Componenta echipei:

1. Vadim Rață, grupa 2403 Sănătate Publică,
2. Artiom Țurcan, grupa 1335;
3. Lilia Moisei, grupa 2404, Sănătate Publică.

Locul IV – facultatea Farmacie

Locul V – facultatea Medicină anii V-VI

BASCHET

Echipa masculină a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae

Testemițanu” evoluează la Campionatul Național Prima Ligă, zona sud. În primul meci pe teren propriu din cel de-al doilea tur a cedat cu scorul 58:71 în fața grupării B.C. „Ceadâr-Baschet” Ceadâr-Lunga, favorita zonei, și campioană en titre.

În a doua partidă, băieții noștri au câștigat echipa P.G.U. – SDIUȘOR – or. Tiraspol cu 59:40. Într-un meci amical, susținut la Chișinău cu echipa din Sângerei, formația universitară a învins cu scorul 74 : 65.

VOLEI

Echipa feminină a USMF va concura în lunile martie-aprilie în Campionatul municipiului Chișinău alături de formațiile ASEM, UTM, USM, USEFS și altele.

Programul competițiilor în cadrul Spartachiadei a LIII-a a studenților și rezidenților a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” 2012- 2013

25-27.II.2013

25-27.II.2013

4-6.III.2013

4-6.III.2013

12-16.III.2013

18-20.III.2013

25-27.III.2013

25-27.III.2013

8-12.IV.2013

JOC DE DAME

RIDICAREA GREUTĂȚII

ȘAH

FOTBAL-TENIS

VOLEI (MIXT)

TENIS DE MASĂ

TRIATLON-FORȚĂ

BADMINTON

BASCHET (MIXT)

Catedra Educație fizică ora **16.30**

Complexul sportiv ora **17.00**

Catedra Educație fizică ora **16.30**

Complexul sportiv ora **17.00**

Complexul sportiv ora **16.30**

Complexul sportiv ora **18.00**

Complexul sportiv ora **17.00**

Complexul sportiv ora **18.00**

Complexul sportiv ora **16.30**

Floare, primăvară, dragoste, viață

Sunt niște noțiuni eterne, cu care se asociază femeia. Se vede că așa a binevoit natura și Cel de Sus ca sărbătoarea

femeii – 8 martie, să coincidă cu lumina și gingășia primelor flori, cu trezirea la viață a tot ce ne înconjoară, prevestind într-un fel venirea primăverii.

Femeia este suverană: nimic nu se face decât prin ea și pentru ea. Ea este mamă și prin aceasta e stăpâna lumii. Este un mister. Iubește-o și vei afla taina lumii! Ochii ei – oglinda sufletului. Întregul Univers a depins și va continua să depindă de genele femeii.

Astfel o văd poezii, cugetătorii, dar noi să coborâm la ale noastre.

Prin ce e frumoasă FEMEIA?

La această întrebare au răspuns mai mulți reprezentanți ai corpului profesoral-didactic, tineretului studios, alți angajați ai instituției.

Gheorghe Bordeniuc, student, Facultatea Stomatologie, anul 4:

Deși frumusețea femeii pornește de la aspectul fizic, totuși se concentrează în interior. Ochii sunt porțița către inima ei, locul unde se adăpostește dragostea. În privirea unei femei se reflectă sentimentele pe care le trăiește, blândețea și înțelepciunea. Femeia este frumoasă la orice vârstă. Chiar dacă anii îi înălbesc tamplele, adâncindu-i ridurile, ea rămâne mereu aceeași.

Gh. Palade, academician: Femeia este frumoasă prin faptul că dă viață și este ființa care asigură continuitatea existenței pe pământ. Ea se bucură și se întristează, râde și plânge, astfel cum îi șoptește inima. Împrețuiesc în mod special sinceritatea, nivelul de cultură, permanenta dorință de a realiza ceva, de a atinge un ideal.

Gh. Cazacu, conf. univ.: Fiind copilă este frumoasă prin inocență, în adolescență – prin tinerete; adultă – prin enigmaticul și tandrețea ei, la vârsta împlinirii – prin înțelepciune. Vorba poetului Grigore Vieru:

*„Orice femeie-i Cosânzeană
Dacă iubește, dacă e mamă”.*

Ludmila Simon, ușieră:

La prima vedere te atrage chipul ei, frumusețea fizică, apoi cea lăuntrică – sufletul, caracterul discret.

Vasile Dumitraș, conf. univ., șef catedră:

Aș afirma cu certitudine că femeia constituie un brand al societății în cel mai bun sens al cuvântului. Aceasta o obligă și o face să fie model în toate, să aibă o anumită conduită, să se implice cât mai activ în viața cotidiană. Este elegantă în gândire. Când te uiți în ochii ei te simți întreg și începi să înțelegi care ți-i rostul pe această lume.

Altfel spus, femeia e frumoasă prin inteligență, bunăvoință și cumsecădenie.

Ion Dediu, dr.conferențiar:

Sufletul blând, corpul și ținuta afroditiană, mentalitatea, competența, gingașia și slăbiciunea femeiască – toate acestea o fac să aibă acel “vino încoace”. Femeia frumoasă e o bijuterie, iar femeia bună este o adevărată comoară, afirma Napoleon.

Agafia Lupașcu, șefa centrului Editorial-Poligrafic “Medicina”:

Femeia e frumoasă atunci când știe să fie femeie, când are curajul să sufere sau să fie fericită. Este onorată atunci când se simte descoperită, păstrând totuși o umbră de mister. Este frumoasă atunci când iubește. Și nu în ultimul rând știe să fie ea însăși, orice s-ar întâmpla, când se simte împacată cu sine.

Anan Massarwa, Israel, student, Medicină Generală, anul 4: La loc de frunte țin ierarhia calităților unei femei, cred eu, se situează cele sufletești, bineînțeles, fără a ignora înfățișarea ei. Nu pot fi indiferent de frumusețea femeilor din Moldova, care ne încântă prin prezența lor.

Viorel Prisăcaru, profesor universitar, prorector:

Femeia e simpatică prin simplitatea ei, că știe să se accepte așa cum este, înțelegând că frumusețea este o stare interioară. Aș mai spune că o femeie este adorată atunci când erupe prin naturalețe, prin ținuta morală, felul său de a fi și crezul civic.

Mihail Ștefăneț, profesor universitar, șef catedră: A fi frumoasă este mai mult decât o stare de spirit. Povestea exterioară a unei femei atinge alte dimensiuni când comunică cu ea, dar aș mai zice că își deschide toate supapele sufletului când e îndrăgostită și simte reciproc sentimentul celui de alături.

Valentin Topală, prof. univ., șef catedră:

Probabil, nu întâmplător s-a cristalizat și se aude adesea fraza „Dragoste la prima vedere”. Prima impresie despre femeie ți-o creează înfățișarea, ținuta, felul de a fi: curată la trup și la suflet, să arate proaspăt în orice circumstanțe. Așa cum are grijă mereu de toaletă, să se îngrijească de corectitudinea limbii, de nivelul culturii generale.

Femeia e frumoasă și prin caracter, demnitate, dar și prin blândețe, feminitate. Dacă lipsește ceva din acestea, riscă de a nu câștiga simpatia bărbaților.

Exprimând cordiale și sincere felicitări cu prilejul Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie, le dorim multă sănătate, aceeași frumusețe și gingășie, energie și forțe creative în îndeplinirea tuturor viselor și aspirațiilor.

Traian MUSTEAȚĂ

Sondaj social media (USMF "Nicolae Testemițanu" întreabă, utilizatorii FACEBOOK răspund)

**Dragi colegi, stimați studenți și rezidenți, cum credeți dumneavoastră:
“De ce se tem copiii de medici”?**

Lina Dragalina: “Pentru că unii părinți își educă copiii în frică - dacă ești rău, vine doctorul și-ți pune injecție!!!”

Nelu Ciribaș: “De atâtea că doare, de aici și frica”.

Tatiana Zloi: “Din lipsa de comunicare dintre copil și medic, cel din urmă nu știe ce îi face, pe deasupra îl mai și amăgește....și încredere nu mai are data viitoare....când medicii vor învăța să mai deschidă gura, și vor stabili contacte de încredere nu numai cu copiii, dar și cu restul pacienților, complianța la tratamente, dorința de a veni la screening-uri va crește”.

Nedal Moed: “Se gândește la durere . Medic=durere”.

Andrei Ciribaș: “Am avut plăcerea să asist la înlăturarea acestui sentiment de frică la seminarele de Oftalmologie cu dl profesor Ivanov Gheorghe, cu dulciuri... Mult respect!”

Mihai Burduja: “Când copilul o să vadă în medic un prieten...nu o să îi mai fie frică...”

Vartic Eugen: “Din cauza educației de acasă, fiindcă părinții permanent sperie copiii cu «sprițu» și «nenea în halat alb», asta este o educație proastă!”

Tatiana Zloi: “La noi la farmacie am aplicat puține metode, dar iată câteva dintre ele. Fiecare copil, care vine de la medic cu părinții este deja speriat, și încă mai vede că lui i se cumpără o sacoșă plină cu medicamente negustoase și injecții, are o privire foarte sugestivă, iar părinții mai aruncă așa fraze ca “vezi dacă nu ai fost cuminte, acum ai s-o pățești”. În asemenea cazuri încerc să micșorez tensiunea cu mici prezenturi, bomboane, cărțuții pentru colorat etc. Și nu uit desigur să insuflu copilului că dacă o va asculta pe mama și va lua medicamentele se va face bine, se va juca cu prietenii și nu îl va mai dura nimic. Câteodată mai fac concursuri, îi spun că în perioada cât va sta acasă să picteze vreun desen și să-l aducă la farmacie, iar noi vom face un concurs, unde toți copilașii ies învingători desigur.”

Marina Cojocari: “Pentru că părinții nu comunică suficient cu copiii”.

Tatiana Zloi: “Da cine îi învață pe părinți să comunice? Aici este și rolul medicului să îl instruiască și pe părinte.”

Alexandru Andrușca: “Toți au frică de medici doar că copiii o arată.”

Eugeniu Sofroni: “... sunt mulți medici care se tem de mulți alți medici!”

Adrian Fratea: “.... au halate albe”.

Tyusha Jeq: „Fii cuminte că amuș vine medicu și-ți pune injecție”; „dacă spui minciuni medicul îți face injecție în limbă...”, iar când ajung la medic și acela încearcă să îl examineze, „tsssst, nu plângeeee, medicul nu face nimic, medicul doar se uită” Aceeași istorie ca și cu „vine lupul”; „poliția”; „țigani”.

Tatiana Antoci: “Lipsă de comunicare”. “Lucrez medic în SUA, copiii nu se tem de doctori.”

USMF “Nicolae Testemițanu”: “Deci, cum am putea îmbunătăți comunicarea medic-copil sau medic-părinte? Poate medicii nu sunt prea deschiși la comunicare, având în vedere numărul mare de pacienți care-l așteaptă?”

Galina Turcan: “Din păcate, sunt și medici care nu știu cum să se apropie de copil. Este o artă aparte, cu un supliment obligatoriu de sinceritate, pe care copiii o sesizează instinctiv. Totuși, specialitatea de **Pediatru** nu era cazul să fie anulată. Plus la toate, nu e simplu să tratezi un copil stresat de alt medic specialist, care n-a avut răbdare și dragoste (fie, profesionalism), provocându-i durere fizică, traumă psihică, după care, orice om îmbrăcat în halat alb trezește la copil oroare.”

Dmitry Yunak: “Pentru că cei maturi îi mint. Atât părinții, cât și medicii. Încercați să-i explicați copilului din prima, unde și pentru ce vă duceți, și o să-l convingeți mai repede. Copiii se tem de alții atunci când n-au încredere în părinți, și din contra, ei nu se vor teme nici de medici, nici de injecții, dacă au încredere în cei, care le conduc și le apără în această viață. Nu mințiți copiii, ei simt nedreptatea mai bine decât noi.”

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare
165
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL REDACȚIONAL:

Redactor: Galina ȚURCAN
Fotograf: Sergiu MIRONICA

Corespondenți:
Traian MUSTEAȚĂ
Vera SÎRGI
Larisa BRATCO

Relații la tel.:
022/ 205 235, 237 653
E-mail:
pr@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Edituri UNIVERSUL
Tipar offset, com. 486
Tiraj 1000 ex.